

HE 50/2018 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle kaasulaitelaksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi kaasulaitelaki. Uudella lailla annettaisiin kansallisesti täydentävää sääntelyä niistä asioista, jotka aiheutuvat kaasulaitteita koskevasta Euroopan unionin asetuksesta, joka korvaa nykyisen kaasulaitteita koskevan direktiivin.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettaviksi eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annettua lakia, eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annettua lakia sekä vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annettua lakia. Muutokset olisivat vähäisiä ja luonteeltaan teknisiä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	4
1 NYKYTILA.....	4
1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	4
Räjähdyksvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitetut laitteet; erillinen kemikaaliturvallisuuslain korjaus.....	5
1.2 Euroopan unionin lainsäädäntö.....	5
NLF-mukautukseen perustuva lainsäädäntö.....	5
Komission ns. tavarapaketti.....	6
EU-asetus kaasulaitteista.....	6
1.3 Nykytilan arviointi.....	9
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	10
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	11
3.1 Taloudelliset vaikutukset ja vaikutukset talouden toimijoiden toimintaan.....	12
3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	12
4 ASIAN VALMISTELU.....	13
5 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	14
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	15
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	15
1.1 Kaasulaitelaki.....	15
1 luku. Yleiset säännökset.....	15
2 luku. Kaasulaitteiden vaatimustenmukaisuus.....	15
3 luku. Ilmoitetut laitokset.....	16
4 luku. Erinäiset säännökset.....	17
1.2 Laki eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta.....	20
1.3 Laki eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista.....	20
1.4 Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta.....	20
5 luku. Vaarallisiin kemikaaleihin liittyvät tuotteet.....	20
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET.....	21
3 VOIMAANTULO.....	21
4 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	21
LAKIEHDOTUKSET.....	24
1. Kaasulaitelaki.....	24
2. Laki eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta.....	29
3. Laki eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetun lain 1 ja 5 §:n muuttamisesta.....	30
4. Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta.....	31
LIITTEET.....	33
RINNAKKAISTEKSTIT.....	33
2. Laki eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta.....	33
3. Laki eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetun lain 1 ja 5 §:n muuttamisesta.....	34
4. Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta.....	35

HE 50/2018 vp

ASETUSLUONNOS	38
Valtioneuvoston asetus kaasulaitteista	38

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/142/EY kaasumaisia polttoaineita käyttävistä laitteista, jäljempänä *kaasulaitedirektiivi* on pantu kansallisesti täytäntöön kaasulaiteasetuksella (1434/1993), jäljempänä *kansallinen kaasulaiteasetus*. Tämä on annettu aikanaan räjähdysvaarallisista aineista annetun lain (263/1953) nojalla, mutta jätetty voimaan vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005), jäljempänä *kemikaaliturvallisuuslaki*, nojalla.

Vaarallisiin kemikaaleihin liittyvistä tuotteista, jollaisia ovat muun muassa kaasulaitteet, säädetään kemikaaliturvallisuuslain 5 luvussa. Laissa määritetään keskeisiä vaatimuksia kaasulaitteen suunnittelulle, materiaalille ja valmistukselle sekä tuotteilta vaadittavilta tiedoilta, jotta ne olisivat turvallisia käyttää niiden koko odotetun käyttöiän (kemikaaliturvallisuuslain 47 §).

Näissä säädöksissä kaasulaitteella tarkoitetaan kaasumaisia polttoaineita polttavia laitteita, joita käytetään ruoanlaittoon, jäähdyttämiseen, ilmastointiin, tilojen lämmittämiseen, kuuman veden tuottamiseen, valaisemiseen tai pesemiseen. Lisäksi kaasulaitteella tarkoitetaan puhallinpolttimia ja tällaisilla polttimilla varustettavia lämmityslaitteistoja. Soveltamisalaan eivät sisälly kaasulaitteet, jotka on tarkoitettu käytettäväksi teollisissa prosesseissa. Suomessa kaasulaitteiden käyttö painottuu vapaa-ajan toimintoihin kotitalouksissa, vapaa-ajan asunnoissa, matkailuajoneuvoissa, veneissä sekä retkeilyssä ja campingissa. Tyypillisiä kaasulaitteita ovat esimerkiksi kaasukäyttöiset grillit, liedet, huonetilojen ja terassien lämmittimet, retkikeittimet sekä jääkaapit.

Kemikaaliturvallisuuslain 12 luvussa säädetään tarkastuslaitoksista. Luku koskee tarkastuslaitoksen hyväksymistä, tarkastuslaitoksen hyväksymisen edellytyksiä, tarkastuslaitostehtävien suorittamista ja tarkastuslaitoksen hyväksymistä koskevaa asetuksenantovaltuutusta. Kaasulaitteiden ilmoitetut laitokset hyväksytään ja ilmoitetaan Euroopan komissiolle 12 luvussa säädetyn menettelyin. Tarkastuslaitoksen hyväksymisen peruuttamisesta säädetään kemikaaliturvallisuuslain 13 luvussa.

Kemikaaliturvallisuuslain 13 luvussa säädetään kielloista ja rajoituksista. Luku koskee sekä tuotteita että vaarallisia kemikaaleja koskevia laitoksia. Tuotteiden osalta säädetään toiminnanharjoittajan toimintavelvollisuudesta, tuotteen tai räjähteen kieltämisestä, vahingonvaaran torjumista täydentävistä toimenpiteistä sekä toiminnanharjoittajan velvollisuudesta tiedottaa Turvallisuus- ja kemikaaliviraston sille antamista kielloista ja määräyksistä.

Kemikaaliturvallisuuslain 14 luvussa säädetään valvonnasta. Tuotteiden osalta säädetään valvontaviranomaisista, valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeudesta, valvontaviranomaisen tarkastusoikeudesta, näytteen-saantioikeudesta, valvontaviranomaisen tiedonsaannista toiselta viranomaiselta, tarkastuslaitoksen tietojen luovuttamisesta ja virka-avusta.

Kemikaaliturvallisuuslain 15 luvussa säädetään pakkokeinoista ja seuraamuksista kuten hallinnollisista pakkokeinoista ja räjähdessäännösten rikkomisesta. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on käyttänyt 13 luvun mukaisia kieltoja hallinnollisten pakkokeinojen tehostamiseen erittäin harvoin. Tuotteen valmistusta, maahantuontia tai markkinoille saattamista koskevan 5

HE 50/2018 vp

luvussa säädetyn velvollisuuden rikkomisesta voidaan tuomita lain 125 §:n perusteella räjähdessäännösten rikkomisesta sakkoon.

Rikoslaisissa (39/1889) on myös kaasulaitteisiin soveltuva säännös. Rikoslain 44 luvun 12 §:ssä säädetään palo- ja räjähdysvaarallisen kemikaalin tai muun kemikaaliturvallisuuslain 5 luvussa tarkoitettun tuotteen varomattomasta käsittelystä, josta voidaan tuomita sakko- tai enintään kuuden kuukauden vankeusrangaistukseen. Tiedossa ei ole, että tätä rikoslain kohtaa tai kemikaaliturvallisuuslain 15 luvun mukaisia seuraamusmenettelyjä olisi sovellettu.

Kansallisen kaasulaiteasetuksen mukaan kaasulaite voidaan saattaa markkinoille tai ottaa käyttöön, kun se on kyseisen asetuksen määräysten mukainen ja siihen on tehty CE-merkintä. Kaasulaitteen on täytettävä sitä koskevat teknistä turvallisuutta koskevat perusvaatimukset. Kaasulaite täyttää vaatimukset, jos se on suunniteltu, valmistettu ja varustettu sitä koskevin yhdenmukaistettujen standardien mukaisesti. Kansallisessa kaasulaiteasetuksessa säädetään menettelyistä, joilla valmistaja osoittaa kaasulaitteen täyttävän säädetty vaatimukset. Menettelyihin kuuluu tuotteen EY-tyyppitarkastus ja sen lisäksi valmistajan valitseman moduulin mukainen menettely sen mukaan, miten laajasti tuotannon valvonnassa vastuu jaetaan valmistajan ja tarkastuslaitoksen kesken. Asetuksessa on säännökset myös CE-merkinnän ja muiden tarvittavien merkintöjen liittämistä kaasulaiteeseen.

Kaasulaitteiden vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyissä valmistajan on käytettävä ulkopuolisen, ilmoitetuksi laitokseksi hyväksytyyn arviointielimen palveluja. Suomessa on yksi tällainen kaasulaitteiden arviointiin ilmoitettu tarkastuslaitos.

Kemikaaliturvallisuuslain 47 §:n ja kansallisen kaasulaiteasetuksen noudattamista valvoo Turvallisuus- ja kemikaalivirasto.

Räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitetut laitteet; erillinen kemikaaliturvallisuuslain korjaus

Räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetulla lailla (1139/2016), jäljempänä *ATEX-laki* pantiin täytäntöön räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettuja laitteita ja suojausjärjestelmiä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/34/EU. Tällöin jäivät korjaamatta kemikaaliturvallisuuslaista ohjeita ja merkintöjä koskevasta 51 §:stä ja räjähdessäännösten rikkomista koskevasta 125 §:stä viittaukset kumottuun 46 §:ään. Näistä asioista on säädetty nyt ATEX-laissa.

1.2 Euroopan unionin lainsäädäntö

NLF-mukautukseen perustuva lainsäädäntö

Euroopan unionin sisämarkkinalainsäädännöllä pyritään turvaamaan muun muassa tavaroiden vapaa liikkuvuus Euroopan unionin rajojen sisäpuolella. Tavaroiden vapaata liikkuvuutta edistetään yhdenmukaistamalla tuotteita koskevaa jäsenvaltioiden lainsäädäntöä. Euroopan unionissa on hyväksytty niin kutsuttu uusi lainsäädäntökehys (New Legislative Framework, NLF), johon kuuluvat 9 päivänä heinäkuuta 2008 annetut Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 765/2008 tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkina-valvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta (jäljempänä *NLF-asetus*) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 768/2008/EY tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvistä yhteisistä puitteista ja päätöksen 93/465/ETY kumoamisesta (jäljempänä *NLF-päätös*).

HE 50/2018 vp

NLF-asetuksessa säädetään akkreditoinnista, markkinavalvonnasta, kolmansista maista tuotavien tuotteiden valvonnasta eli unionin ulkorajavalvonnasta sekä CE-merkinnästä. NLF-asetuksen soveltaminen alkoi 1 päivänä tammikuuta 2010 ja se on suoraan sovellettavaa oikeutta, joka velvoittaa ja luo oikeuksia ilman, että säännöksiä implementoidaan kansalliseen lainsäädäntöön. NLF-päätös on puitepäätös, joka muodostaa yleiset puitteet tuotteiden kaupan pitämisen ehtojen yhdenmukaistamista koskevaa lainsäädäntöä varten. Sillä ei ole suoraa oikeudellista vaikutusta, vaan se toimii ohjeena laadittaessa ja muutettaessa tuotekohtaisia yhdenmukaistamissäädöksiä. NLF-päätöksessä on määräykset muun muassa talouden toimijoiden velvollisuuksista, tuotteen vaatimustenmukaisuudesta, vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten ilmoittamisesta ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä.

Komission ns. tavarapaketti

Komissio on antanut joulukuussa 2017 ehdotuksensa ns. tavarapakettista, johon kuuluisivat seuraavat kaksi asetusta:

- Asetus tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta ja markkinavalvonnasta (Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sääntöjen ja menettelyjen vahvistamisesta tuotteita koskevan unionin yhdenmukaistamislainsäädännön noudattamista ja täytäntöönpanon valvontaa varten sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 305/2011, (EU) N:o 528/2012, (EU) 2016/424, (EU) 2016/425, (EU) 2016/426 ja (EU) 2017/1369 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2004/42/EY, 2009/48/EY, 2010/35/EU, 2013/29/EU, 2013/53/EU, 2014/28/EU, 2014/29/EU, 2014/30/EU, 2014/31/EU, 2014/32/EU, 2014/33/EU, 2014/34/EU, 2014/35/EU, 2014/53/EU, 2014/68/EU ja 2014/90/EU muuttamisesta (COM(2017)795))

- Asetus tuotteiden vastavuoroisesta tunnustamisesta (Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi toisessa jäsenvaltiossa laillisesti kaupan pidettävien tuotteiden vastavuoroisesta tunnustamisesta (COM(2017)796)).

Ehdotetut asetukset koskettaisivat tavalla tai toisella laajahkoa joukkoa eri tahoja Suomessa. Vaatimustenmukaisuus- ja markkinavalvonta-asetusehdotuksessa säädettäisiin lukuisia EU:n harmonisointisektoreita koskien mm. eräistä uusista menettelyistä, yhtäältä valvontaviranomaisten välillä ja toisaalta suhteessa talouden toimijoihin. Asetuksella myös perustettaisiin uusi EU:n tuotteiden vaatimustenmukaisuutta käsittelevä verkosto, jolle komissio kaavailee sihteeristöä, jonka tehtäviä komissio itse hoitaisi. Vastavuoroista tunnustamista koskevassa asetusehdotuksessa taas pyritään parantamaan vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen toimivuutta sisämarkkinoilla mm. toimijoiden vapaaehtoisen ns. itseilmoitusmenettelyn avulla sekä tarkentamalla ns. Solvit-yhteyspisteen roolia vastavuoroista tunnustamista koskevissa tilanteissa.

EU-asetus kaasulaitteista

Uusi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/426, kaasumaisia polttoaineita polttavista laitteista ja direktiivin 2009/142/EY kumoamisesta, jäljempänä *kaasulaiteasetus* annettiin 9 päivänä maaliskuuta 2016, julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 31 päivänä maaliskuuta 2016 ja se tuli voimaan 20 päivänä huhtikuuta 2016. Kaasulaiteasetusta sovelletaan pääsääntöisesti 21 päivästä huhtikuuta 2018, jolloin aikaisempi kaasulaitedirektiivi kumoutuu.

Uusi kaasulaiteasetus perustuu pitkälti aiempaan vuoden 2009 kaasulaitedirektiiviin, mutta siinä on otettu huomioon NLF-asetus ja säännöksiin on tehty NLF-päätöksen edellyttämät

mukautukset. Direktiivi on korvattu asetuksella, koska on katsottu, että muun muassa soveltamisalan, olennaisten turvallisuusvaatimusten ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen on oltava samat kaikissa jäsenvaltioissa. Valittu säädöstyyppe ei anna jäsenvaltioille mahdollisuutta saattaa säännöksiä osaksi kansallista lainsäädäntöä eri tavoin. Asetuksella on pyritty selkeisiin ja nykyistä täsmällisempiin säännöksiin.

Kaasulaiteasetuksessa säädetään unionin markkinoille saatettavien kaasulaitteiden suunnittelua ja valmistusta koskevista vaatimuksista, joiden tarkoituksena on varmistaa käyttäjien terveyden ja turvallisuuden suojele ja vahvistaa kaasulaitteiden vapaata liikkuvuutta unionissa koskevat säännöt. Asetusta sovelletaan kaasulaitteisiin pois lukien kuitenkin esimerkiksi teollisiin prosesseihin teollisuuslaitoksissa käytetyt kaasulaitteet sekä ilma-aluksissa ja rautateillä käytetyt kaasulaitteet.

Kaasulaiteasetuksen I luvussa säädetään soveltamisalasta. Asetuksen soveltamisalaan kuuluvat kaasumaisia polttoaineita polttavat laitteet ja niiden varusteet. Kaasulaitteen tulee täyttää asetuksessa määritetyt olennaiset vaatimukset, kun se saatetaan markkinoille ja sen tulee olla turvallinen laitteen tavanomaisessa käytössä koko sen käyttöiän. Tavanomaisella käytöllä tarkoitetaan, että laite on asennettu oikein ja huollettu säännöllisesti valmistajan ohjeen mukaan ja sitä käytetään suunniteltuun tarkoitukseen tai kohtuudella ennakoitavalla tavalla. Lisäksi edellytetään, että kaasun laatu ja kaasulaitteille kansallisesti määrätty käyttöpaine vaihtelevat tavanomaisissa rajoissa. Luvussa on säännökset menettelystä, jolla jäsenmaa ilmoittaa komissiolle ja muille jäsenmaille alueellaan kaasulaitteissa käytettävät käyttöpaineet ja niissä poltettavien kaasujen kaasulajit. Vaikka kaasulaitteiden turvallisuusmääräykset on yhdenmukaistettu ja siten luotu mahdollisuus asetuksen luvussa säädetylle vapaalle liikkuvuudelle, vaihtelevat poltettavien kaasujen kemialliset koostumukset ja laitteiden käyttöpaineet alueellisesti Euroopan talousalueen sisällä. Kaasulaitteiden suunnittelun ja turvallisen käytön kannalta on erityisesti valmistajan ja maahantuojan välttämätöntä tietää viennin kohdemaan tekniset vaatimukset ja näin varmistaa kaasulaitteen yhteensopivuus kohdemaan käyttöolosuhteiden kanssa.

Kaasulaiteasetuksen II luvussa on säädetty talouden toimijoiden velvollisuuksista kaasulaitedirektiiviä täsmällisemmin NLF-asetuksen tapaan. Talouden toimijalla tarkoitetaan valmistajaa, valtuutettua edustajaa, maahantuojaa ja jakelijaa. Kaikilla toimitus- ja jakeluketjuun kuuluvilla talouden toimijoilla on vastuu toteuttaa asianmukaisia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että markkinoilla asetetaan saataville ainoastaan asetuksen mukaisia kaasulaitteita. Tämän vuoksi asetuksessa on yksityiskohtaisesti säädetty kunkin talouden toimijan velvollisuuksista.

Valmistaja vastaa siitä, että kaasulaite on suunniteltu ja valmistettu olennaisten turvallisuusvaatimusten mukaisesti. Valmistajalla on parhaat mahdollisuudet suorittaa tai suorittaa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely, koska sillä on yksityiskohtaiset tiedot suunnittelu- ja tuotantoprosessista. Tämän vuoksi vaatimustenmukaisuuden arviointi kuuluu edelleen yksinomaan valmistajan velvollisuuksiin. Lisäksi valmistaja vastaa muun muassa teknisten asiakirjojen ja EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen laatimisesta, CE-merkinnän ja muiden asianmukaisten merkintöjen kiinnittämisestä, yhteystietojen ilmoittamisesta ja ohjeiden ja tietojen liittämisestä kaasulaitteen mukaan. Jos kaasulaite aiheuttaa riskin, valmistajan on tehtävä näytteisiin perustuvia testejä markkinoilla jo oleville kaasulaitteille sekä tutkittava vaatimustenvastaisia kaasulaitteita koskevat valitukset ja pidettävä niistä kirjaa. Tarvittaessa valmistajan on ryhdyttävä korjaaviin toimenpiteisiin.

Valmistaja voi nimittää Euroopan talousalueella toimivan valtuutetun edustajan kirjallisella toimeksiannolla. Valtuutetun edustajan tehtävänä on suorittaa valmistajalta saamassaan toimeksiannossa määritellyt tehtävät. Valtuutetun edustajan toimeksiantoon ei kuitenkaan voi kuulua sen varmistaminen, että kaasulaite on suunniteltu ja varmistettu olennaisten turvalli-

suusvaatimusten mukaisesti eikä teknisten asiakirjojen laatimisvelvollisuutta. Nämä kuuluvat valmistajan vastuulle. Toimeksiantoon voi sisältyä esimerkiksi EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen ja teknisten asiakirjojen pitäminen kansallisten markkinavalvontaviranomaisten saatavilla sekä tietojen ja asiakirjojen toimittaminen pyynnöstä kansalliselle viranomaiselle.

Maahantuoja vastaa siitä, että sen markkinoille saattamat kaasulaitteet ovat vaatimustenmukaisia. Maahantuojan on varmistettava, että valmistaja on tehnyt asianmukaisen vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyn, laatinut tekniset asiakirjat, kiinnittänyt CE-merkinnän ja että kaasulaitteen mukana on vaaditut asiakirjat, joihin sisältyvät muun muassa liittämistä, kokoamista, säätämistä, toimintaa ja huoltamista koskevat ohjeet ja tiedot. Maahantuojan on ilmoitettava yhteystietonsa, samoin sen on, vastaavasti kuten valmistajan, huolehdittava riskin aiheuttavan kaasulaitteen testaamisesta, valitusten tutkimisesta ja korjaaviin toimenpiteisiin ryhtymisestä. Jakelijan on puolestaan ennen kaasulaitteen asettamista saataville markkinoilla muun muassa varmistettava, että siinä on CE-merkintä ja että sen mukana on vaaditut asiakirjat, ohjeet ja tiedot. Myös jakelijan on omalta osaltaan ryhdyttävä korjaaviin toimenpiteisiin, jos on syytä uskoa, että kaasulaite ei ole vaatimustenmukainen.

Kaasulaiteasetuksen III luvussa säädetään kaasulaitteiden ja niiden varusteiden vaatimustenmukaisuudesta, EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta, CE-merkinnästä ja sen kiinnittämisestä viittaamalla pääosin asetuksen liitteisiin. Luvussa tuodaan esiin oletama laitteiden ja varusteiden vaatimustenmukaisuudesta; kaasulaitteita on pidettävä asetuksen olennaisten turvallisuusvaatimusten mukaisina, jos ne ovat sellaisten yhdenmukaistettujen standardien tai niiden osien mukaisia, joiden viitetiedot on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Luvussa viitataan vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen osalta asetuksen liitteisiin.

Kaasulaiteasetuksen IV luku koskee vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten ilmoittamista. Kyseistä lukua on alettu soveltaa 21 päivästä lokakuuta 2016.

Kaasulaiteasetuksen V luvussa säännellään nykyistä kaasulaitedirektiiviä täsmällisemmin markkinavalvonnasta, jonka osalta viitataan myös NLF-asetukseen. Kaasulaiteasetuksessa säädetään jäsenvaltioiden ja markkinavalvontaviranomaisen velvollisuuksista, markkinavalvontatoimenpiteistä, ilmoitusvelvollisuuksista muun muassa komissiolle ja muille jäsenvaltioille, tiedonvaihdosta sekä unionin suojamenettelystä. Luvussa on myös säännökset vaatimustenmukaisista kaasulaitteista, jotka vaatimustenmukaisuudestaan huolimatta aiheuttavat riskin ja tähän liittyvistä mahdollisista korjaavista toimenpiteistä. Muodollista vaatimustenvastaisuutta koskeva säännös koskee esimerkiksi CE-merkinnän puuttumista, väärin perustein tehtyä CE-merkintää, ilmoitetun laitoksen tunnusnumeroa, EU-vaatimustenmukaisuusvakuutusta, teknisiä asiakirjoja sekä yhteystietoja. Kaasulaite ei ole vaatimustenmukainen, jos kyseiset merkinnät tai muut tiedot puuttuvat tai ovat virheellisiä.

Kaasulaiteasetuksen VI luku koskee delegoituja säädöksiä ja komiteamenettelyä. Komissio voi antaa delegoituja säädöksiä kaasun toimitusolosuhteista tehtävien ilmoitusten sisällöstä.

Kaasulaiteasetuksen VII luku sisältää siirtymä- ja loppusäännökset. Jäsenvaltioiden on vahvistettava säännöt seuraamuksista, joita sovelletaan talouden toimijoiden rikkoessa asetuksen säännöksiä. Sääntöihin voi sisältyä vakavia rikkomistapauksia koskevia rikosoikeudellisia seuraamuksia. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Kaasulaiteasetuksen siirtymäsäännösten mukaan jäsenvaltiot eivät saa estää sellaisten kaasulaitedirektiivin 2009/142/EY soveltamisalaan kuuluvien kaasulaitteiden tai varusteiden asettamista saataville markkinoilla, jotka ovat kyseisen direktiivin säännösten mukaisia ja jotka on saatettu markkinoille ennen 21 päivää huhtikuuta 2018.

Kaasulaiteasetuksen liitteessä I vahvistetaan olennaiset vaatimukset, jotka kaasulaitteen tulee täyttää, jotta sen voidaan katsoa olevan turvallinen. Olennaiset vaatimukset ovat pakollisia ja ne koskevat yleisiä vaatimuksia, materiaaleja sekä suunnittelua ja rakentamista.

Kaasulaiteasetuksen liitteessä II säädetään kaasun toimitusolosuhteita koskevan ilmoituksen sisällöstä. Tämän ilmoituksen antaa jäsenmaa.

Kaasulaiteasetuksen liitteessä III säädetään kaasulaitteiden ja niiden varusteiden vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä tai niiden osista. Näitä ovat EU-tyyppitarkastus – tuotantotyyppi (moduuli B), sisäiseen tuotannonvalvontaan perustuva tyypinmukaisuus ja satunnaisin väliajoin suoritettavat valvotut tuotetarkastukset (moduuli C2), tuotantoprosessin laadunvarmistukseen perustuva tyypinmukaisuus (moduuli D), tuotteen laadunvarmistukseen perustuva tyypinmukaisuus (moduuli E), tuotekohtaiseen tarkastukseen perustuva tyypinmukaisuus (moduuli F), yksikkökohtaiseen tarkastukseen perustuva vaatimustenmukaisuus (moduuli G). Lähtökohtaisesti valmistaja voi valita haluamansa menettelyn edellä mainituista moduuleista yhdistettynä EU-tyyppitarkastukseen. Yksittäisesti valmistettuihin kaasulaitteisiin voidaan soveltaa moduulia G. EU-tyyppitarkastustodistus on voimassa enintään kymmenen vuotta kerrallaan.

Kaasulaiteasetuksen liitteessä IV säädetään kaasulaitteen merkinnöistä. Laitteen arvokilvessä tulee olla valmistajan nimi, rekisteröity tuotenimi tai rekisteröity tavaramerkki, joiden avulla valmistaja voidaan tunnistaa. Laitteen tunnistamiseksi siitä tulee ilmoittaa tyyppi-, erä- tai sarjanumero tai muu merkintä. Kaasulaitteessa voi olla myös sähköisiä toimintoja, jolloin arvokilvessä on ilmoitettava käytetyn virtalähteen tyyppi. Kaasun ominaisuudet ja laitteiden käyttöpaineet vaihtelevat eri jäsenvaltioissa. Jotta voidaan varmistaa laitteen soveltuvuus jäsenvaltiossa, on arvokilvessä esitettävä kaasulaitteen laiteluokka ja nimellinen käyttöpaine. Lisäksi kilvessä on esitettävä laitteen luonteen mukaan tarpeelliset tiedot, jotka mahdollistavat laitteen oikean ja turvallisen asennuksen. Kaasulaitteen varusteissa tai niiden arvokilvissä on oltava edellä mainitut tiedot soveltuvien osin.

Kaasulaiteasetuksen liitteessä V säädetään EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta.

Kaasulaiteasetuksen liitteessä VI olevassa vastaavuustaulukossa määritetään, miten viittauksia kumottuun kaasulaitedirektiiviin pidetään viittauksina kaasulaiteasetukseen.

1.3 Nykytilan arviointi

Markkinavalvonnan ja siinä sovelletun kemikaaliturvallisuuslain osalta sääntely on ollut pääasiassa selkeä ja toimivaksi koettu. Kaasulaiteasetuksen tultua voimaan ei kemikaaliturvallisuuslakia kuitenkaan voida enää sellaisenaan soveltaa kaasulaitteiden valvontaan. Valvonnasta olisi tarkoituksenmukaista säätää siten, että kaasulaiteasetuksen noudattamisen valvontaan sovellettaisiin uutta kaasulaitelakia ja sen lisäksi horisontaalista eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta (1137/2016) annettua lakia, jäljempänä *markkinavalvontalaki*. Kaasulaitelaissa säädettäisiin vain täydentäviltä osin tarpeellisista säännöksistä.

Kemikaaliturvallisuuslain ilmoitettuja laitoksia koskevia 12 ja 13 lukujen säännöksiä ei ole uudistettu NLF-asetuksen kanssa yhdenmukaisiksi, joten ne eivät sovellu kaasulaiteasetuksen tarpeisiin. Kemikaaliturvallisuuslain 13 luvun säännöksiä sovelletaan kaasulaitteiden tuoteturvallisuuden valvontaan yhdessä 14 luvun kanssa, mutta ne eivät vastaa NLF-asetuksen suhteen mukautetun kaasulaiteasetuksen asettamia vaatimuksia markkinavalvonnalle.

Kaasulaitteiden osalta on tarpeen sisällyttää kansalliseen lainsäädäntöön kaasulaiteasetuksen tehokkaan toimeenpanon kannalta tarpeelliset säännökset. Uusi kaasulaiteasetus on EU-asetuksena sellaisenaan sovellettava eikä pääosin edellytä erillisiä täytäntöönpanotoimia kansallisesti. Kansallisessa laissa on kuitenkin tarpeen säätää muun muassa erilaisista tuotteeseen liittyvien tietojen ja merkintöjen kielivaatimuksista, sääntelyn noudattamisen valvonnasta, toimivaltaisesta valvontaviranomaisesta ja toimivaltuuksista sekä sääntelyn noudattamatta jättämisestä aiheutuvista seuraamuksista sekä muutoksenhausta. Kansallisen sääntelyn liikkumavara on EU-asetuksen suhteen vähäinen, eikä kaasulaitteiden teknisistä ominaisuuksista voi säätää kansallisesti EU-asetuksesta poikkeavalla tavalla.

Kaasulaiteasetuksen soveltamisalaan eivät kuulu eräät tarvikkeet, joiden käyttö on oleellista kaasulaitteen toiminnan kannalta. Tällaisia ovat esimerkiksi pulloventtiili ja kaasuletku, joilla kaasulaite kytketään kaasupulloon. Tällainen tarvike myydään tavallisesti irrallisena uuden laitteen mukana tai myöhemmin varaosana. Niiden tekniset ominaisuudet määräytyvät standardien perusteella, mutta standardit eivät ole kaasulaittedirektiivin mukaisia yhdenmukaistettuja standardeja. Näiden käyttötarvikkeiden kansallisesta valvonnasta olisi tarpeen säätää samassa laissa, joka koskee kaasulaiteasetuksen mukaisia kaasulaitteita, koska käyttötarvikkeilla on merkittävä vaikutus itse kaasulaitteen käytön turvallisuudelle. Nykyisellään näiden tarvikkeiden valvonta perustuu kemikaaliturvallisuuslakiin ja sen nojalla annettujen valtioneuvoston asetuksiin.

Kaasulaiteasetuksessa edellytetään jäsenvaltion vahvistavan säännökset seuraamuksista, joita sovelletaan talouden toimijoiden rikkoessa asetuksen säännöksiä. Asetuksen säännösten mukaan säännöksiin voi sisältyä vakavia rikkomustapauksia koskevia rikosoikeudellisia seuraamuksia, vaikka asetuksissa sinänsä ei voida velvoittaa jäsenvaltiota säätämään rikosoikeudellisista seuraamuksista. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Jollei asetuksessa toisin säädetä, lähtökohtana on, että seuraamusten on vastaavuusperiaatteen mukaisesti oltava samankaltaisia kuin seuraamukset vastaavan kansallisen oikeuden loukkaamisesta. Ne on myös voitava määrätä samankaltaisessa menettelyssä kuin seuraamukset vastaavasta kansallisen oikeuden loukkaamisesta.

Koska kaasulaitteet nyt kuuluvat kemikaaliturvallisuuslain soveltamisalaan, on kaasulaitteen valmistaja tai muu luovuttaja, joka on laiminlyönyt kemikaaliturvallisuuslaissa säädetyn velvollisuutensa, voitu tuomita kemikaaliturvallisuuslain 125 §:n mukaisesta räjähdessäännösten rikkomuksesta sakkoon.

Rangaistuksesta vaarallisen kemikaalin tai räjähteen taikka kemikaaliturvallisuuslain 5 luvussa tarkoitettun tuotteen varomattomasta käsittelystä säädetään rikoslain 44 luvun 12 §:ssä. Kemikaaliturvallisuuslain vastaisesta toiminnasta säädetään terveystarkoituksena rikoslain 44 luvun 1 §:n 1 momentin 7 kohdassa ja 2 momentissa.

Kaasulaitteet kuuluvat kemikaaliturvallisuuslain 5 luvussa tarkoitettuihin tuotteisiin. Kun kaasulaitteista säädetään uudella lailla ja suhde kemikaaliturvallisuuslakiin poistuu, tulisi seuraamuksista säätää erikseen kaasulaitteita koskevassa laissa. Laissa tulisi nimetä uusi kaasulaite-rikkomus, josta voisi olla seuraamuksena sakko. Koska rikoslain säännöksiä ei ole tähänkään mennessä sovellettu kaasulaite-rikkomuksiin, ei ole tarkoituksenmukaista jatkaa rikoslain soveltamista enää kaasulaite-rikkomuksiin.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on sisällyttää kansalliseen lainsäädäntöön kaasulaiteasetuksen tehokkaan toimeenpanon kannalta tarpeelliset säännökset. Kaasulaitteiden vaatimustenmukaisuudesta

säädettäisiin laki, jossa viitattaisiin kaasulaitteille asetettavien turvallisuusvaatimusten osalta kaasulaiteasetukseen sekä säädettäisiin kielivaatimuksista, sääntelyn noudattamisen valvonnasta ja seuraamuksista.

Kaasulaitteiden markkinavalvontaan sovellettaisiin markkinavalvontalaki. Kyseessä on suhteellisen uusi, NLF-tuotesääntelymallin tarpeisiin valmisteltu valvontalaki, jossa on pyritty huomioimaan muun muassa NLF-asetuksen sääntely. Markkinavalvontalakiin tehtäisiin tarpeelliset muutokset lain soveltamisalaa koskevaan pykälään. Tarkoitus on varmistaa, että valvontaviranomaisen käytössä on riittävän kattavat valvontakeinot. Markkinavalvontalaissa on myös säännökset muutoksenhausta valvontaviranomaisen päätökseen. Kaasulaitteiden markkinavalvontaviranomainen olisi jatkossakin Turvallisuus- ja kemikaalivirasto.

Kaasulaitteiden vaatimustenmukaisuuden arviointeja tekevien ilmoitettujen laitosten vaatimuksiin, hyväksymiseen ja ilmoittamiseen Euroopan komissiolle sovellettaisiin eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annettua lakia (278/2016, jäljempänä *laki ilmoitetuista laitoksista*). Samoin kuin edellä mainittu markkinavalvontalaki, tämäkin on NLF-asetuksen mukainen ja vastaa siten myös kaasulaiteasetuksen tarpeisiin.

Kemikaaliturvallisuuslaissa on nykyisellään säädetty tuotteiden turvallisuusvaatimuksista, tarkastuslaitosten toiminnasta, valvonnasta, seuraamuksista ja pakkokeinoista. Koska kaasulaiteasetus on ainoa sovellettava säädös kaasulaitteiden turvallisuudesta, esitetään kaasulaitteiden vaatimustenmukaisuuteen viittaavat säännökset kumottaviksi kemikaaliturvallisuuslaista. Tämän lisäksi tulisi kumota myös kemikaaliturvallisuuslain nojalla annettu kansallinen kaasulaiteasetus.

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 ja 27 §:ssä säädetään valtakunnan ja Ahvenanmaan maakunnan välisestä toimivallan jaosta. Eduskunnalle toimitetussa U-kirjelmässä 27/2014 vp on tarkasteltu kaasulaiteasetuksen mukaista sääntelyä ja arvioitu, että kaasulaiteasetuksen soveltamisalassa olevat, tässä ehdotuksessa käsiteltävät asiat kuuluvat valtakunnan lainsäädäntövaltaan. Myöhemmin on todettu, että maakunnalla on lainsäädäntötoimivaltaa, kun kyseessä on tuoteturvallisuus. Sen lisäksi, että kaasulaitteisiin sovelletaan niiden erityistä Euroopan unionin asetusta, ne kuuluvat myös kuluttajatuotteisiin. Täten maakunnalla on lainsäädäntötoimivaltaa myös tähän tuoteryhmään.

3 Esityksen vaikutukset

Komission antamaan kaasulaiteasetukseen sisältyi vaikutusten arviointi COM (2014) 258 final ja SWD (2014) 151 final. Vaikutusten arvioinneissa tarkasteltiin muutoksia, kun kaasulaite-direktiivi 2009/142/EY uudistettiin kaasulaiteasetukseksi. Kaasulaiteasetuksessa ei muuteta aiempaa direktiivin mukaista soveltamisalaa. Direktiiviin nähden aikaisemmin epätarkoiksi koettuja teknisiä määritelmiä on tarkennettu ja muutoksessa on otettu huomioon NLF-asetuksen vaikutukset talouden toimijoiden velvollisuuksiin, ilmoitettujen laitosten pätevyyden arviointiin ja laitosten ilmoittamiseen Euroopan komissiolle sekä jäsenmaiden velvollisuuksiin kaasulaitteiden markkinavalvonnan järjestämisessä.

Arvioinneissa korostuu, että säädöksen muutos direktiivistä asetukseksi ei muuta kaasulaitteiden teknisiä turvallisuusvaatimuksia, eikä menettelyjä, joilla vaatimustenmukaisuus osoitetaan, minkä vuoksi valmistajalle ja muille jakeluketjun talouden toimijoille ei koidu lisäkuksannuksia säädösmuutoksesta. Koska asetus on sellaisenaan jäsenmaissa noudatettavaa lainsäädäntöä, muutoksen arvioidaan yhdenmukaistavan menettelyjä markkinoilla, kun säädöksen soveltamisessa ei ole enää mahdollisuutta vivahde-eroihin jäsenmaiden välillä. Arvioinneissa

tuodaan lisäksi esiin, että kannustamisella tuotteiden yhdenmukaiseen laatuun voidaan parantaa alan kilpailukykyä.

Ilmoitettujen laitosten osalta kaasulaiteasetuksen perusteluissa todetaan, että kaasulaitedirektiivissä asetetut vaatimukset ilmoitetuille laitoksille eivät ole olleet riittävät varmistamaan niiden riittävän laadukkaan toiminnan. Tämä edellyttäisi vaatimustason korottamista vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksille, jotka haluaisivat tulla ilmoitetuiksi laitoksiksi.

Jos ilmoitettu laitos osoittaa olevansa yhdenmukaistetuissa standardeissa asetettujen vaatimusten mukainen, sen oletetaan täyttävän kaasulaiteasetuksen ilmoitettua laitosta koskevat vaatimukset. Tämän lisäksi kaasulaiteasetuksessa korostetaan myös akkreditoinnin merkitystä ilmoitetun laitoksen pätevyyden osoittamisessa ensisijaisena keinona, joskin asetus antaa myös kansalliselle viranomaiselle mahdollisuuden suorittaa arviointi itse.

Kaasulaitedirektiivin mukaisesti annetut ilmoitettujen laitosten pätevyudet päättyvät, kun kaasulaiteasetus tulee sovellettavaksi.

3.1 Taloudelliset vaikutukset ja vaikutukset talouden toimijoiden toimintaan

Esitys on luonteeltaan suurelta osin lainsäädäntötekniinen eikä sillä muuteta kaasulaitteiden teknisiä ja turvallisuutta koskevia vaatimuksia taikka vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä. Niistä säädetään suoraan kaasulaiteasetuksessa. Myös talouden toimijoihin kohdistuvat tarkemmat vaatimukset sisältyvät kaasulaiteasetukseen. Ehdotetut kielivaatimukset vastaisivat nykytilaa. Talouden toimijoihin mahdollisesti kohdistuvat ehdotetun lain mukaiset rangaistussäännökset olisivat nykyisiä säännöksiä tarkkarajaisempia. Esityksellä ei siten olisi merkittäviä taloudellisia vaikutuksia eikä sillä olisi tarkoitus muuttaa tai lisätä talouden toimijoiden velvollisuuksia.

Ehdotetun lain siirtymäsäännöksissä säädettäisiin kaasulaiteasetuksen siirtymäsäännöksiä vastaavasti, että ennen lain voimaantuloa markkinoille saatetut tuotteet, joiden vaatimustenmukaisuus on varmistettu lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti, saisivat olla markkinoilla myös lain voimaan tulon jälkeen. Näin ollen kaupan jakeluketjussa varastossa olevat kaasulaitteet voidaan myydä pois. Siirtymäsäännökset turvaisivat omalta osaltaan kaupan alalla toimivien asemaa. Ehdotetun lain voimaantulon jälkeen markkinoille saatettavien kaasulaitteiden vaatimustenmukaisuus tulee osoittaa kaasulaiteasetuksen mukaisin menettelyin. Kumotun kaasulaitedirektiivin mukaiset vaatimustenmukaisuutta osoittavat menettelyt asiakirjoineen eivät enää kelpaa uusien kaasulaitteiden valmistamiseen.

Suomessa ei ole kaasulaitteiden valmistusta. Tarkkaa tietoa siitä, kuinka paljon Suomessa on kaasulaitteiden maahantuojia ja jakelijoita, ei ole saatavissa. Kaasulaitteiden maahantuojina voivat olla kauppaketjujen oma hankintaorganisaatio, tukkuliikkeet tai itse vähittäismyyntiliike. Yleisimmin kaasulaitteet ovat osa päivittäistavarakaupan piha- tai vapaa-ajanoston tai rautakaupan tuotevalikoimaa. Tämä johtuu pitkälti siitä, että kaasulaitteiden käyttö Suomessa keskittyy vapaa-aikaan ja sen mukaisiin sovelluksiin mökki-, matkailuajoneuvo- ja veneilykäytössä. Tältä osin kaasulaitteiden käyttö Suomessa poikkeaa huomattavasti käytännöstä Keski-Euroopassa, jossa kaasulaitteet ovat tärkeitä asuntojen lämmityksessä ja lämpimän käyttöveden tuottamisessa.

3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Kaasulaitteiden markkinavalvontaa suorittaisi edelleen Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Tullin rooli perustuisi markkinavalvontalakiin ja akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevaan

NLF-asetukseen, ja se tekisi kaasulaitteiden vaatimustenmukaisuuteen liittyen EU-sääntelyn tarkoittamaa ulkorajavalvontaa. Kansallinen kaasulaiteasetus on tullut voimaan ennen NLF-sääntelyä, eikä siinä ole tullin asemaa määritelty kuten nykyisin NLF-asetuksen suhteen yhdenmukaistetuissa tuoteturvallisuusdirektiiveihin perustuvissa laeissa. Kaasulaitteiden valvontaan sovellettaisiin ehdotetun kaasulaitelain lisäksi markkinavalvontalakia, mikä selkeyttää Tullin tehtäviä kaasulaitteiden NLF-asetuksen 27—29 artiklan mukaisessa ulkorajavalvonnassa.

Pelastuslaitokset valvovat kemikaaliturvallisuuslain nojalla vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käyttöä ja varastointia. Pelastusviranomaisen voi puuttua havaitsemiinsa toimintaa tai laitteistoa tai käyttötarvikkeita koskeviin puutteisiin nestekaasu- ja maakaasukohteissa. Pelastusviranomaisen voi velvoittaa toiminnanharjoittajaa korjaamaan puutteet, kuten tähänkin saakka. Näissä kohteissa ammatti- tai kuluttajakäyttöön tarkoitettujen kaasulaitteiden ja käyttötarvikkeiden havaitut puutteet vaatimustenmukaisuudessa puolestaan ovat markkinavalvonta-asioita joista pelastuslaitos ilmoittaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle mahdollisia jatko-toimenpiteitä varten.

Vaatimusten valvonta varmistettaisiin mahdollistamalla tehokkaat valvontatoimenpiteet. Valvonnasta säädetäisiin markkinavalvontalaissa, kaasulaiteasetuksessa sekä NLF-asetuksessa. Ehdotetusta sääntelystä ei siten aiheutuisi merkittäviä muutoksia viranomaisten tämänhetkiseen toimintaan.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tehnyt markkinavalvontaa vuosisuunnitelmissa päätetyssä laajuudessa. Vuosittain suunnitelman puitteissa on tehty valvontakäyntejä kaasulaitteita myyviin liikkeisiin muutamia kymmeniä vuodessa. Vuosittain markkinavalvonnan reaktiokeinoja on toteutettu muutamia.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on useana vuonna ollut mukana yhteispohjoismaisissa valvontahankkeissa. Ruotsissa ja Norjassa tuotevalikoima on samankaltainen kuin Suomessa ja maahantuojissakin on samoja yrityksiä. Kaasulaitteiden AdCo:n (EU:n jäsenmaiden kaasulaitteita valvovien markkinavalvontaviranomaisten yhteistyöelin) puitteissa on myös aloitettu yhteisiä monen maan välisiä valvontaprojekteja, joihin Suomikin on osallistunut. Kansainvälisellä yhteistyöllä haetaan taloudellisuutta ja tehokkuutta kaasulaitteiden markkinavalvonnalle. Yhteistyöllä pyritään myös yhdenmukaistamaan eri jäsenmaiden markkinavalvonnan menettelyjä.

Kaasulaitteiden asentaminen ei kuulu kaasulaiteasetuksen soveltamisalaan, ja siitä säädetään kansallisesti. Suomessa kaasulaitteiden asennusliiketoiminta on kemikaaliturvallisuuslakiin perustuen ilmoituksenvaraista. Kemikaaliturvallisuuslain mukaisesti pätevyytensä osoittanut kaasuasennusliike tekee ilmoituksen Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle toiminnastaan ja rekisteröityy. Kaasulaitteen käyttäjän velvoite käyttää pätevää kaasuasennusliikettä muissa kuin kaikkein yksinkertaisimmissa kuluttajalle sallituissa asennuksissa tukee omalta osaltaan vaatimustenmukaisten kaasulaitteiden käyttöä.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä.

Esitys on käsitelty sekä Turvallisuustekniikan neuvottelukunnassa että sen kaasujaostossa, jonka tehtävänä on muun muassa edistää teknillistä turvallisuutta sekä avustaa teknillistä turvallisuutta koskevien säännösten ja ohjeiden valmistelussa. Neuvottelukunnassa ovat edustettuina teknillisen turvallisuuden toimialojen kannalta keskeiset hallinnonalat sekä elinkei-

noelämä, työnantajat, työntekijät ja kuluttajat sekä tarkastus-, testaus-, tutkimus- ja standardisointitoiminta.

Esityksestä on pyydetty lausunnot eri ministeriöiltä, viranomaisilta sekä elinkeinoelämän järjestöiltä. Lausuntoja saatiin 15 kappaletta. Lausunnoissa esitetyt näkökohdat ja muutosehdotukset on pyritty ottamaan huomioon esityksen jatkovalmistelussa ja esitykseen tehdyissä muutoksissa. Erityisesti lakiehdotuksen rangaistussäännöstä on tarkennettu oikeusministeriön lausunnossa esitettyjen näkökohtien perusteella. Tullin ja Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston huomiot ehdotetun kaasulaitelain vaikutuksista valvontaan on otettu huomioon kappalessa 3.2, jossa käsitellään ehdotuksen vaikutuksia viranomaisten toimintaan.

Muiden vastaajien lausunnoista merkittävä osa koski kemikaaliturvallisuuslain nojalla annettujen valtioneuvoston asetusten soveltamista kaasulaiteasetuksen tultua voimaan. Näissä lausunnoissa esitetyt huomiot ovat varteenotettavia jatkossa nestekaasua ja maakaasua koskevien valtioneuvoston asetusten kehitystyössä, mutta ne eivät olleet ehdotetun kaasulaitelain suhteen relevantteja.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys laeiksi eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain muuttamisesta sekä kuluttajien käyttöön tarkoitetuista henkilönsuojaimista ja eräksi niihin liittyviksi laeiksi (HE 194/2017 vp). Eduskunnalle on annettu myös hallituksen esitys eduskunnalle säteilylaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 28/2018 vp). Näissä molemmissa esityksissä ehdotetaan muutettavaksi eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 1 §:ää, jota ehdotetaan muutettavaksi myös tässä ehdotuksessa. Tämä tulee ottaa huomioon hallitusten esitysten eduskuntakäsittelyssä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Kaasulaitelaki

1 luku. Yleiset säännökset

1 §. *Soveltamisala.* Lakia sovellettaisiin pykälän 1 momentin mukaan kaasumaisia polttoaineita polttavista laitteista ja direktiivin 2009/142/EY kumoamisesta 9 päivänä maaliskuuta 2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/426 valvontaan Suomessa. Asetuksessa on säädetty kaasulaitteiden ja niiden varusteiden turvallisuusvaatimuksista, vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta, kaasulaitteiden merkinnöistä ja ohjeista, ja markkina-
valvonnasta.

Lakia sovellettaisiin pykälän 2 momentin mukaan kansallisesti myös kaasulaitteisiin liitettäviin käyttötarvikkeisiin, joiden vaatimustenmukaisuutta ei osoiteta kaasulaiteasetuksen mukaisesti. Tällaisia käyttötarvikkeita ovat muun muassa pulloventtiili ja kaasuletku, joilla kaasulaitte kytketään kaasupulloon. Tällaiset käyttötarvikkeet voivat olla osa CE-merkittyä kaasulaitetta, jos ne on nimenomaan tarkastettu osana kaasulaitetta vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa. Kuitenkin tällaiset käyttötarvikkeet kuluvat käytössä ja ne on aika ajoin uusittava. Koska käyttötarvikkeiden vaatimustenmukaisuutta ei voi erikseen arvioida kaasulaiteasetuksen menettelyin, on tuoteturvallisuuden ja sen valvonnan kannalta tarkoituksenmukaista säätää siitä kansallisesti. Käyttötarvikkeen tulisi vastata turvallisuudeltaan sitä kuvaavan kansallisen tai eurooppalaisen standardin vaatimuksia ja lisäksi soveltua käytettäväksi Suomessa vallitsevissa ajoittain kylmissä olosuhteissa. Lain 1 §:n 2 momentin nojalla valvontaviranomaisen olisi mahdollista puuttua vaatimustenvastaisten käyttötarvikkeiden myyntiin Suomessa.

Kaasulaiteasetusta ei sovelleta teollisissa prosesseissa tai energiantuotannossa kaasua polttaviin laitteisiin. Tällaisten laitteiden turvallisuutta valvotaan kemikaaliturvallisuuslain ja painelaitelain (1144/2016) nojalla.

Kaasulaitteiden asentamisesta tai asentajan pätevyydestä ei säädetä kaasulaiteasetuksessa eikä vastaavasti tässä laissa. Näistä asioista säädetään kansallisesti kemikaaliturvallisuuslain säännöksillä.

2 §. *Määritelmät.* Pykälässä määriteltäisiin keskeiset kaasulaiteasetuksen käsitteet, jotka ovat tarpeen asetuksen soveltamiseksi Suomessa. Lisäksi määritelmiin liitettäisiin käyttötarvikkeen määritelmä, jota tarvitaan 1 §:n soveltamisalan täsmentämiseen.

3 §. *Suhde muuhun lainsäädäntöön.* Pykälän 1 momentissa on informatiivinen muistutus EU:n NLF-asetuksen roolista kaasulaiteasetuksen valvonnassa. NLF-asetuksen periaatteet ovat perustana sekä kaasulaiteasetukselle että laissa myöhemmin viitatuille markkina-
valvontalaille ja laille ilmoitetuista laitoksista, jotka molemmat ovat kansallisia säädöksiä. Pykälän 2 momentissa on viittaus kaasulaitteiden asennusta ja sen pätevyyttä koskeviin kemikaaliturvallisuuslain säännöksiin.

2 luku. Kaasulaitteiden vaatimustenmukaisuus

4 §. *Kaasulaitteita koskevat vaatimukset.* Pykälän 1 momentissa viitattaisiin kaasulaitteisiin soveltuviin vaatimusten sekä vastuutahojen velvollisuuksien osalta kaasulaiteasetuksen III lukuun. Pykälän sisältö on näin rajattu ottaen huomioon, että EU-asetus on sellaisenaan sovellet-

tavaa oikeutta eikä kansallisessa sääntelyssä lähtökohtaisesti tule toistaa EU-asetuksen sisältöä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin kaasulaitteiden käyttötarvikkeiden keskeisistä vaatimuksista. Niiden tulee olla turvallisiksi todettuja. Toteaminen voi perustua käyttötarviketta koskevan standardin määrittämiin testeihin, toteamiseen ei kuitenkaan edellytetä riippumatonta kolmatta osapuolta. Standardin noudattaminen ei ole pakollista, mutta käyttötarviketta koskeva kansallinen tai eurooppalainen standardi määrittää tarviketta oletusarvoisesti koskevat turvallisuusvaatimukset. Lisäksi käyttötarvikkeen tulee olla käyttökelpoinen ja turvallinen kaikissa Suomessa odotettavissa olevissa olosuhteissa. Erityisesti tulee varmistua kylmänkestävyydestä, joka esimerkiksi kumiletkujen osalta on kriittinen ominaisuus. Pykälässä olisi valtuutussäännös, jonka nojalla käyttötarvikkeiden teknisistä vaatimuksista säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

5 §. *Kaasulaitteen merkintöjä, ohjeita, turvallisuustietoja sekä asiakirjoja koskevat kielivaatimukset.* Kaasulaiteasetuksessa annetaan liikkumavaraa tuotteista annettavien tietojen kielivaatimuksissa. Kansallinen toimeenpano edellyttää, että kaasulaiteasetuksen 7 ja 9 artiklan tarkoittamien tietojen osalta on kansallisesti tarkemmin määritelty kielivaatimukset. Pykälässä säädettäisiin, että kaasulaitteisiin liittyvät artiklojen mukaiset tiedot tulee antaa suomeksi ja ruotsiksi. Kaasulaitteet tulevat myyntiin ulkomailta, eikä niiden myynnissä ole sellaista paikallisuutta, josta voitaisiin päätellä vain toisen kansalliskielen olevan riittävä. Annettaessa lainkohdassa tarkoitettuja tietoja suomen ja ruotsin kielellä molempia kieliryhmiä kohdellaan tasapuolisesti.

3 luku. **Ilmoitetut laitokset**

6 §. *Ilmoittaminen.* Pykälässä säädettäisiin menettelystä, jolla Suomessa toimiva kaasulaitteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos arvioitaisiin ja hyväksyttäisiin tekemään kolmantena osapuolena vaatimustenmukaisuuden arviointitehtäviä kaasulaiteasetuksen mukaisesti sekä ilmoitettaisiin Euroopan komissiolle. Kaasulaiteasetuksen IV luvussa osoitetaan ilmoitettuja laitoksia koskevat tehtävät jäsenmaille. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen hyväksymiseen, ilmoittamiseen ja valvontaan sovellettaisiin kaasulaiteasetusta ja lakia ilmoitetuista laitoksista. Arvioinnin sisällöstä säädetään kaasulaiteasetuksen 23 artiklan kohdissa 2—11. Muilta osin laitoksen hyväksymiseen ja ilmoittamiseen sovellettaisiin lakia ilmoitetuista laitoksista. Laki on uusi ja valmisteltu EU:n NLF-asetuksen kanssa yhteensopivaksi, minkä johdosta se vastaisi myös kaasulaiteasetuksen tarpeita ilmoitettujen laitosten hyväksymisessä. Kansallisesti on säädettävä toimijasta, joka nimeää alueelleen sijoittautuneita ilmoitettuja laitoksia ja valvoo niiden toimintaa. Kansallisen ilmoitetuista laitoksista annetun lain mukaan toimivaltainen viranomainen on työ- ja elinkeinoministeriö ja radiolaitteiden osalta Viestintävirasto.

7 §. *Todistus vaatimustenmukaisuudesta.* Pykälässä säädettäisiin ilmoitetun laitoksen velvollisuudesta antaa valmistajalle EU-tyyppitarkastustodistus, jos kaasulaite täyttää tämän lain vaatimukset. Ilmoitetun laitoksen olisi myös todistuksen voimassaolon päättymiseen saakka säilytettävä jäljennökset 1 momentissa tarkoitetuista todistuksista ja niiden lisäyksistä sekä teknisistä asiakirjoista, valmistajan toimittamat asiakirjat mukaan luettuina. Tuotekohtaisten asiakirjojen säilyttäminen tarkastuslaitoksessa on tärkeää, jotta asiakirjojen säilyminen olisi varmistettu siinäkin tapauksessa, että valmistaja, jolle asiakirjat on toimitettu, lopettaisi toimintansa.

8 §. *Todistuksen antamatta jättäminen ja peruuttaminen.* Tässä pykälässä säädettäisiin ilmoitetun laitoksen velvollisuudesta jättää todistus antamatta tai peruuttaa todistus. Jos ilmoitettu

laitos havaitsisi, että kaasulaite ei täytä sitä koskevia olennaisia turvallisuusvaatimuksia, sen on vaadittava valmistajaa korjaamaan puute, eikä se saa antaa valmistajalle todistusta vaatimustenmukaisuudesta. Jos ilmoitettu laitos katsoisi todistuksen antamisen jälkeen, ettei kaasulaite ole enää vaatimusten mukainen, sen olisi vaadittava valmistajaa korjaamaan puute ja tarvittaessa peruutettava todistus väliaikaisesti tai pysyvästi. Jos puutetta ei korjattaisi tai toimenpiteillä ei olisi vaadittua vaikutusta, ilmoitetun laitoksen olisi tarpeen mukaan peruutettava todistus väliaikaisesti tai pysyvästi tai myönnettävä se rajoitettuna.

9 §. Muutoksenhaku. Tässä pykälässä säädettäisiin ilmoitettujen laitosten päätöksiä koskevasta oikaisuvaatimuksesta ja muutoksenhausta. Muutoksenhaun ensi vaiheeksi säädettäisiin oikaisuvaatimusmenettely. Pykälässä viitattaisiin hallintolakiin ja hallintolainkäyttölakiin. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

4 luku. Erinäiset säännökset

10 §. Valvonta. Pykälässä viitattaisiin lain noudattamisen valvonnan osalta kaasulaiteasetuksen V lukuun, NLF-asetukseen ja markkinavalvontalakiin. Kaasulaiteasetuksen V luku koskee unionin markkinavalvontaa, unionin markkinoille tuleville kaasulaitteille tehtäviä tarkastuksia ja unionin suojamenettelyä, ja se on ensisijainen kaasulaitteiden valvonnassa sovellettava säädös. Sen varmistamiseksi, että markkinavalvonnan käytössä on edelleen tarvittava valikoima keinoja ja toimivaltuuksia, pykälässä säädettäisiin myös, että markkinavalvontaan sovelletaan NLF-asetusta ja markkinavalvontalakia. Viittaus NLF-asetukseen on sikäli lähinnä informatiivinen, että kaasulaiteasetuksen 36 artiklan mukaan sen soveltamisalaan kuuluviin kaasulaitteisiin sovelletaan NLF-asetuksen markkinavalvontaa ja ns. ulkorajavalvontaa koskevia 15 artiklan 3 kohtaa ja 16—29 artiklaa. Markkinavalvontalakiin liittyen tarkoitetaan on varmistaa kaasulaiteasetuksen vaatimusten noudattamisen tehokas valvonta mahdollistamalla valvonnassa riittävien toimenpiteiden käyttöä.

Pykälän 2 momentissa nimettäisiin tämän lain sekä kaasulaiteasetuksen tarkoittamaksi markkinavalvontaviranomaiseksi Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Tarkoitus on, että Turvallisuus- ja kemikaalivirasto vastaa kaikista kaasulaiteasetuksen V luvussa tarkoitettujen viranomais-toimenpiteiden toteuttamisesta, riippumatta siitä, käytetäänkö kaasulaiteasetuksessa viranomaistoimenpiteen kohdalla termiä markkinavalvontaviranomainen vai jäsenvaltio.

11 §. Tietojen luovuttaminen ja velvollisuus tehdä yhteistyötä. Kaasulaiteasetuksessa säädetään valvontaviranomaiselle pyynnöstä annettavista tiedoista. Asetuksen 7, 9, 10 ja 15 artiklan mukaan valmistajan, maahantuojan ja jakelijan tulee toimivaltaisen viranomaisen perustellusta pyynnöstä antaa viranomaiselle kaikki kaasulaitteen vaatimustenmukaisuuden osoittamisen kannalta tarpeelliset tiedot ja asiakirjat viranomaisen helposti ymmärtämällä kielellä painetussa tai sähköisessä muodossa. Tällaisia tietoja ja asiakirjoja ovat esimerkiksi tekniset asiakirjat ja EU-tyyppitarkastustodistus. Tarkoitus on, että näitä ei tarvitse kääntää suomeksi tai ruotsiksi, jos markkinavalvontaviranomainen harkitsee, ettei se ole tarpeen. Viranomaiselle vain pyynnöstä toimitettavien asiakirjojen osalta valvontaviranomaisen tulee myös tapauskohtaisesti arvioida, onko kyseessä asiakirja, joka sisältää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 20 kohdassa tarkoitettuja liikesalaisuuksia.

12 §. Rangaistussäännökset. Pykälässä säädettäisiin kaasulaitteiden vaatimustenmukaisuutta koskevien säännösten rikkomisesta. Pykälässä lueteltaisiin ne kaasulaiteasetuksen artiklat ja alakohdat sekä tämän lain kielivaatimuksia koskeva 5 §, joissa säädettyjen velvoitteiden tahallisuudesta tai huolimattomuudesta tehtävästä rikkomisesta voitaisiin tuomita kaasulaitteen vaati-

mustenmukaisuutta koskevien säännösten rikkomisesta sakkoon, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta. Syyksiluettavuuden asteen osalta on tarpeen pyrkiä mahdollisimman yhdenmukaiseen linjaan kaasulaitteita vastaavien muiden vaarallisia kemikaaleja käyttäviä laitteita koskevien rangaistussäännöksiensä kanssa. Luontevana rinnastuksena olisi nestekaasun tai maakaasun käyttö. Kyse on palavien kaasujen käytöstä, jonka turvallisuuteen liittyvillä laiminlyönneillä saattaa olla vakavia seurauksia. Nykyisellään edellä mainittujen palavien kaasujen ja kaasulaitteiden velvoitteiden rikkomista koskevat rangaistussäännökset perustuvat kemikaaliturvallisuuslain 125 §:ään, jonka mukaisesta räjähdessäännösten rikkomisesta voidaan tuomita sakkoon.

Kemikaaliturvallisuuslain 125 §:ssä räjähdessäännösten rikkomisesta syyksiluettavuuden asteeksi on säädetty tahallisuus ja huolimattomuus. Rikoslain 3 luvun 5 §:ssä säädetään syyksiluettavuudesta. Säännöksen mukaan rangaistusvastuun edellytyksenä on tahallisuus tai tuottamus. Pykälän 2 momentin mukaan rikoslaisa tarkoitettu teko on vain tahallisen rangaistava, jollei toisin säädetä. Rikoslain 3 luvun 7 §:ssä säädetään tuottamuksesta. Sen mukaan tekijän menettely on huolimaton, jos hän rikkoo olosuhteiden edellyttämää ja häneltä vaadittavaa huolellisuusvelvollisuutta, vaikka hän olisi kyennyt sitä noudattamaan. Pykälän 2 momentissa on säädetty siitä, millä perusteella huolimattomuutta pidetään törkeänä. Se, pidetäänkö huolimattomuutta törkeänä (törkeä tuottamus), ratkaistaan kokonaisarvostelun perusteella. Arvostelussa otetaan huomioon rikotun huolellisuusvelvollisuuden merkittävyys, vaarannettujen etujen tärkeys ja loukkauksen todennäköisyys, riskinoton tietoisuus sekä muut tekoon ja tekijään vaikuttavat olosuhteet.

Ehdotetussa laissa sanktioiduiksi ehdotetut velvollisuuksien laiminlyönnit koskevat kaasulaitteiden valmistajaa, maahantuoja ja jakelijaa. Näiltä toimijoilta vaaditaan erikoisosaamista ja erikoisammattipätevyyttä, jossa korostuu erityinen huolellisuusvelvoite kaasulaitteiden turvallisuuden varmistamisen vuoksi. Ehdotetun lain vaatimukset kohdistuvat kaasulaitteiden turvallisuuteen ja vaaran ennaltaehkäisemiseen. Huolimattoman menettelyn seuraukset voivat olla hyvin vakavia ja tästä syystä talouden toimijalta voidaan vaatia erityistä huolellisuutta tehtävien hoidossa. Tämän vuoksi ehdotetaan, että kaasulaitteita koskevien säännösten rikkomisen olisi rangaistavaa paitsi tahallisesti myös tuottamuksellisesti (huolimattomuus) tehtynä. Koska myös tuottamuksellinen teko on tarkoitettu säättää rangaistavaksi, on siitä nimenomaisesti säädetty. Näin ollen syyksiluettavuuden aste säilyisi vastaavanlaisena kuin nykyisin kemikaaliturvallisuuslain 125 §:ssä on säädetty.

Ehdotetussa laissa säädetty syyksiluettavuuden aste olisi yhdenmukainen muiden lähtökohtaisesti vaarallisia tuotteita koskevien lakien rangaistussäännösten kanssa. Vaarallisia kemikaaleja ja räjähteitä koskevissa laeissa, kuten räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetussa laissa (1139/2016), pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetussa laissa (180/2015) ja räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetussa laissa (1140/2016) tahallisuuden lisäksi huolimattomuus on rangaistavaa. Myös sähköturvallisuuslaissa (1135/2016) ja hissiturvallisuuslaissa (1134/2016) huolimattomuus on rangaistavaa. Yhteistä näiden lakien soveltamisalojen tuotteille on, että niiden suunnittelussa ja valmistuksessa korostuu tarve vaarojen tunnistamiseen ja niiden arviointiin, mikä edellyttää tavallista korostuneempaa huolellisuutta.

Kaasulaitteiden turvallisuuden varmistamiseksi tiettyjen ehdotetun lain säännösten laiminlyönti olisi tarpeellista säätää rangaistavaksi. Velvollisuudet koskisivat kaasulaitteiden markkinoille saattamiseen ja tuotteiden markkinoille saataville asettamiseen liittyvää vaatimustenmukaisuuden varmistamista ja tähän liittyviä valmistajan, maahantuojan ja jakelijan velvollisuuksia. Lisäksi velvollisuudet koskisivat myös eräissä tapauksissa edellä mainittujen talouden toimijoiden velvollisuutta ilmoittaa vaarasta ja ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin. Pykälän

I momentissa säädettäisiin niistä rikkomuksista, jotka olisivat rangaistavia tahallisina tai tuotamuksellisina tekoina.

Tavoitteena on, että lain rikkomustapauksissa käytettäisiin ensisijaisesti hallinnollisia pakkokeinoja ja pykälän mukaisesti sakkorangaistuksiin turvauduttaisiin vain vakavimmissa rikkomustapauksissa. Valvontaviranomaisen pakkokeinoista kaasulaitteiden valvonnassa säädettäisiin eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa. Myös tähän mennessä vastaavissa rikkomustapauksissa on pääasiassa käytetty hallinnollisia pakkokeinoja. Rangaistussääntöksen merkityksen onkin nähtävä olevan ensi sijassa ennaltaehkäisevä ja varoittava.

Ehdotetussa pykälässä olisi toissijaisuuslause kuten voimassa olevassa kemikaaliturvallisuuslain 125 §:ssä. Ehdotetun lain rangaistavien velvoitteiden laiminlyöntiin voisi soveltua myös rikoslain 16 luvun 8 §:n väärän todistuksen antaminen viranomaiselle, 33 luvun väärennysrikokset sekä 34 luvussa säädetyt yleisvaaralliset rikokset.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin mahdollisuudesta jättää tuomitsematta rangaistukseen sellaisen kiellon tai määräyksen rikkomisesta, jota on tehostettu uhkasakolla. Rangaistukseen voitaisiin jättää tuomitsematta silloin, kun olisi kohtuutonta, että samasta teosta sekä määrättäisiin uhkasakko että tuomittaisiin rangaistukseen.

Pykälän 3 momentissa viitattaisiin CE-merkintärikkomuksesta annettuun lakiin (187/2010). Mainitussa laissa säädetään NLF-asetuksessa tarkoitetun CE-merkinnän asetuksen vastaisen käytön seuraamuksista. Lakia sovelletaan CE-merkintärikkomuksiin, jollei muualla laissa toisin säädetä. Kyseisellä lailla osaltaan varmistetaan kaasulaiteasetuksen 23 artiklan 6 kohdan mukaisesti CE-merkintää koskevan järjestelmän moitteeton toiminta silloin, kun CE-merkintää käytetään sääntöjen vastaisesti. Laissa ei kriminalisoida tuotteen markkinoille saattamista ilman CE-merkintää, vaan se on jätetty sektorikohtaisen sääntelyn varaan.

Näillä esitetyillä seuraamussäännöksillä pantaisiin osaltaan täytäntöön myös kaasulaiteasetuksen 43 artiklassa säädettyä, jonka mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä seuraamuksista, joita sovelletaan talouden toimijoiden rikkoessa kaasulaiteasetuksen nojalla annettuja kansallisia säännöksiä, ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet, jotta varmistetaan näiden seuraamusten täytäntöönpanon valvonta. Seuraamuksiin voi sisältyä vakavia rikkomustapauksia koskevia rikosoikeudellisia seuraamuksia. Säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

13 §. Kaasun toimitusolosuhteiden ilmoittaminen komissiolle. Pykälässä säädettäisiin työ- ja elinkeinoministeriön tehtäväksi ilmoittaa Euroopan komissiolle ja muille jäsenmaille Suomessa käytössä olevat kaasulajit ja kaasulaitteissa käytettävät käyttöpaineet. Ilmoitus on sisällöltään määrämuotoinen. Ilmoitus on tuoteturvallisuuden kannalta tärkeä, koska kaasulaitteiden valmistajien ja maahantuojien on tiedettävä kussakin jäsenmaassa vallitsevat kaasujen toimitusolosuhteet, jotta markkinoille tulevat kaasulaitteet olisivat teknisesti yhteensopivat jäsenmaan järjestelmien kanssa.

Kaasulaitteiden käyttöpaineista ja niiden vaihteluväleistä samoin kuin kaasulaitteissa poltettavista kaasuista ja muista kaasulaitteen toiminnan kannalta olennaisista ominaisuuksista säädettäisiin erikseen valtioneuvoston asetuksella. Näistä käyttöpaineisiin ja kaasujen fysikaalis-kemiallisiin ominaisuuksiin liittyvistä teknisistä seikoista on tarkoituksenmukaisinta säätää valtioneuvoston asetuksella.

14 §. Turvallisuustekniikan neuvottelukunta. Tässä pykälässä säädettäisiin, että työ- ja elinkeinoministeriön ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston apuna tämän lain säännösten kehittämises-

sä ja seurannassa toimisi valtioneuvoston asettama turvallisuustekniikan neuvottelukunta. Nykyisin turvallisuustekniikan neuvottelukunta toimii ministeriön apuna kemikaaliturvallisuuslain ja painelaitelain soveltamisalaan kuuluvissa asioissa.

Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin neuvottelukunnan kokoonpanosta ja tehtävistä. Tarkoitus on, että valtioneuvosto asettaisi neuvottelukunnan kolmeksi vuodeksi kerrallaan nykyisen käytännön mukaisesti.

15 §. Voimaantulo. Pykälässä säädettäisiin lain voimaantulosta siten, että ehdotettu laki olisi tarkoitettu tulemaan voimaan 21 päivänä huhtikuuta 2018. Kaasulaiteasetuksen 46 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on sovellettava asetuksen säännöksiä 21 päivästä huhtikuuta 2018.

Koska kaasulaitteiden turvallisuudesta säädettäisiin kaasulaiteasetuksessa ja tässä laissa, kumottaisiin kansallinen kaasulaiteasetus (1434/1993). Tämä tapahtuisi erillisellä kumoamisasetuksella.

Siirtymäsäännöksenä säädettäisiin siitä, että ennen ehdotetun lain voimaantuloa markkinoille saatetut lain soveltamisalaan kuuluvat kaasulaitteet, varusteet ja käyttötarvikkeet, joiden vaatimustenmukaisuus on varmistettu ehdotetun lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti, saadaan asettaa saataville markkinoille tämän lain voimaan tultua. Lisäksi säädettäisiin siirtymäsäännös turvallisuustekniikan neuvottelukunnasta siten, että ennen tämän lain voimaantuloa asetettu turvallisuustekniikan neuvottelukunta jatkaisi toimikautensa loppuun.

1.2 Laki eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta

1 §. Soveltamisala. Lain soveltamisalaa koskevan pykälän luetteloon lisättäisiin kaasulaitelaki.

Kemikaaliturvallisuuslain 5 luvun kaasulaitteita koskevat säännökset on tarkoitus kumota, jolloin kemikaaliturvallisuuslain valvontaa koskevat säännökset eivät enää olisi sovellettavissa kaasulaitteisiin. Kaasulaitteiden valvontaan sovellettaisiin ehdotetun lain lisäksi kaasulaiteasetusta, NLF-asetusta ja markkinavalvontalakia.

1.3 Laki eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista

1 §. Soveltamisala. Lain soveltamisalaa koskevan pykälän luetteloon lisättäisiin kaasulaitelaki.

5 §. Toimivaltainen viranomainen. Toimivaltaisia viranomaisia koskevaan pykälään lisättäisiin työ- ja elinkeinoministeriölle toimivalta käsitellä ilmoitettujen laitosten asiat, jotka liittyvät kaasulaitelakiin.

Kemikaaliturvallisuuslain 5 luvun kaasulaitteita koskevat säännökset on tarkoitus kumota, jolloin lain tarkastuslaitoksia koskevat säännökset eivät enää olisi sovellettavissa kaasulaitteisiin. Kaasulaitteiden vaatimustenmukaisuuden arviointia tekeviin ilmoitettuihin laitoksiin sovellettaisiin kaasulaiteasetusta ja lakia ilmoitetuista laitoksista.

1.4 Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta

5 luku. Vaarallisiin kemikaaleihin liittyvät tuotteet

47 §. Kaasulaitteiden vaatimukset. Pykälä kumottaisiin, koska kaasusetuksen voimaantulon myötä kaasulaitteiden tuoteturvallisuudesta säädettäisiin ainoastaan kaasulaiteasetuksella ja

HE 50/2018 vp

kaasulaitelilla. Kemikaaliturvallisuuslakiin jäisivät edelleen kaasulaitteiden käyttöön ja asennukseen liittyvät säännökset.

50 §. Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen. Pykälän 1 momentin viittaus lain pykälään muutettaisiin koskemaan vain 48 ja 49 §:ä, koska kaasulaitteita koskeva 47 § kumottaisiin.

51 §. Ohjeet ja merkinnät. Pykälän 1 momentin viittaus lain pykälään muutettaisiin koskemaan vain 48 ja 49 §:ä, koska kaasulaitteita koskeva 47 § kumottaisiin. Samalla korjattaisiin ATEX-lain, valmistelussa tapahtunut virhe, jossa kemikaaliturvallisuuslain 46 §:n kumoaminen on jäänyt viemättä lain tähän pykälään.

52 §. Vaarallisiin kemikaaleihin liittyviä tuotteita koskeva asetuksenantovaltuus. Pykälän 1 momentin viittaus lain pykälään muutettaisiin koskemaan vain 48 ja 49 §:ä, koska kaasulaitteita koskeva 47 § kumottaisiin.

125 §. Räjähdesäännösten rikkominen. Pykälän 1 momentin 5 kohdan viittaus lain pykälään muutettaisiin koskemaan vain 48 ja 49 §:ä, koska kaasulaitteita koskeva 47 § kumottaisiin. Samalla korjattaisiin ATEX-lain valmistelussa tapahtunut virhe, jossa kemikaaliturvallisuuslain 46 §:n kumoaminen on jäänyt viemättä lain tähän pykälään.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Kansallinen kaasulaitteasetus esitetään kumottavaksi valtioneuvoston asetuksella kaasulaitteasetuksen kumoamisesta.

Kansallisen kaasulaitteasetuksen korvaaminen kaasulaitteasetuksella ja kaasulaitelilla aiheuttaa tarpeen muuttaa säädösviittauksia nestekaasulaitosten turvallisuusvaatimuksista annettuun valtioneuvoston asetukseen (858/2012), maakaasun käsittelyn turvallisuudesta annettuun valtioneuvoston asetukseen (551/2009) sekä maakaasu-, nestekaasu- ja öljylämmityslaitteistojen asennus- ja huoltotoimintaa, maanalaisten öljysäiliöiden tarkastusta harjoittavien hyväksymisestä annettuun valtioneuvoston asetukseen (558/2012) sekä turvallisuustekniikan neuvottelukunnasta annettuun valtioneuvoston asetukseen (340/2017). Nämä muutettavat valtioneuvoston asetukset on annettu kemikaaliturvallisuuslain nojalla,

Luonnos ehdotetun kaasulaitelain nojalla annettavasta valtioneuvoston asetuksesta kaasulaitteista on tämän hallituksen esityksen liitteenä.

Kun kaasulaitteiden tuoteturvallisuusasioista säättäminen siirtyy kemikaaliturvallisuuslain soveltamisalasta uuteen kaasulaitelakiin, on tarkoituksenmukaista koota kaasulaitteisiin liittyvät tuotelähtöiset asiat ehdotetun kaasulaitelain nojalla annettavaan valtioneuvoston asetukseen kaasulaitteista. Asetukseen siirrettäisiin tekniset kaasuletku- ja paineventtiiliä koskevat asiat nestekaasulaitteiden osalta asetuksesta (858/2012) ja maakaasun osalta asetuksesta (551/2009). Lisäksi näistä asetuksista siirrettäisiin uuteen asetukseen kaasulaitteista käyttöpainesäännökset koskien sekä nestekaasu- että maakaasutoimisia kaasulaitteita. Teknisten säännösten luonne pysyisi ennallaan, mutta ne ryhmiteltäisiin uudelleen tarkoituksenmukaisempaan säädösrakenteeseen.

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Eräät esitykseen sisältyvät säännökset ovat merkityksellisiä perustuslain kannalta.

Perustuslain 8 §:ssä säädetään rikosoikeudellisesta laillisuusperiaatteesta. Pykälän mukaan ketään ei saa pitää syyllisenä rikokseen eikä tuomita rangaistukseen sellaisen teon perusteella, jota ei tekohetkellä ole laissa säädetty rangaistavaksi. Rikoksesta ei saa tuomita ankarampaa rangaistusta kuin tekohetkellä on laissa säädetty.

Rikosoikeudellinen laillisuusperiaate sisältää lain täsmällisyyteen kohdistuvan erityisen vaatimuksen. Sen mukaan kunkin rikoksen tunnusmerkistö on ilmaistava laissa riittävällä täsmällisyydellä siten, että lain sanamuodon perusteella on ennakoitavissa, onko jokin teko tai laiminlyönti rangaistavaa. Ehdotettavan kaasulaitelain 12 §:n 1 momentti sisältäisi säännöksen kaasulaitelain rikkomisesta, missä nykyisestä poiketen viitattaisiin kaasulaiteasetuksen artikloihin ja ehdotettavan kaasulaitelain tiettyihin pykäliin. Säännöksestä kävisi myös ilmi, kenen velvollisuuksien rikkomisesta on kyse sekä luonnehdittaisiin, mistä velvollisuudesta on kyse.

Ehdotuksessa on pyritty myös siihen, että EU:n asetuksen rikkomisen seuraamukset ovat vastaavuusperiaatteen mukaisesti samankaltaiset kuin vastaavan kansallisen oikeuden loukkaamisesta. Ehdotettavan rangaistussäännöksen sanamuodon perusteella on siten ennakoitavissa, mikä teko tai laiminlyönti on rangaistavaa, eikä sääntely olisi tältä osin ongelmallinen perustuslain 8 §:n kannalta.

Ehdotuksessa esitetään, että lain rikkomussäännöksissä edellytettäisiin syyksiluettavuudelta tahallisuuden lisäksi huolimattomuutta. Sääntely vastaisi voimassaolevaa sääntelyä. Huolimattoman menettelyn seuraukset voivat olla hyvin vakavia kaasulaitteissa ja tästä syystä talouden toimijalta voidaan vaatia erityistä huolellisuutta tehtävien hoidossa. Tämän vuoksi ehdotetaan, että kaasulaitteita koskevien säännösten rikkominen olisi rangaistavaa paitsi tahallisesti myös tuottamuksellisesti (huolimattomuus) tehtynä.

Ehdotetulla sääntelyllä olisi vaikutuksia myös rikoslaissa säädettyyn. Rikoslain 44 luvun 12 §:n soveltamisalaan kuuluvat kemikaaliturvallisuuslain 5 luvun mukaiset tuotteet, joita myös kaasulaitteet ovat. Kaasulaitteiden vaatimustenmukaisuutta koskevien säännösten rikkomisesta ei nähdä enää kuitenkaan jatkossa tarvetta nimenomaisesti säätää rikoslaissa. Koska kaasulaitteita koskevat vaatimukset siirretään kemikaaliturvallisuuslaista ehdotettuun uuteen lakiin, rikoslain 44 luvun 12 §:n soveltamisalaan ei näin jatkossa enää kuuluisi kaasulaitteet. Esitys ei olisi tältä osin ongelmallinen perustuslain 8 §:n kannalta.

Sääntely on merkityksellistä perustuslain 18 §:n 1 momentissa turvatuun elinkeinovapauden kannalta. Elinkeinovapauden rajoitusten tulee olla täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Niiden olennaisen sisällön, kuten rajoitusten laajuuden ja edellytysten, tulee ilmetä laista (PeVL 13/2014 vp ja siinä viitattut).

Ehdotus sisältää EU:n tuotesääntelyyn perustuvia joitakin tarkentavia vaatimuksia talouden toimijoille korostaen entisestään valmistajan sekä tuotteita EU-alueelle maahantuovien vastuuta tuotteista tarkentaen myös tuotteita jakelevien ja valtuutettujen edustajien velvoitteita. Muutokset liittyvät erityisesti tuotteiden asiakirjojen säilyttämisvelvoitteisiin sekä talouden toimijoiden vastuunjaon selkeyttämiseen. Ehdotus on sisällöllisesti pitkälti lakitekkinen eikä tuo merkittävää muutosta nykytilaan eli valmistajan korostettuun rooliin varmistua tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta riittävällä huolellisuudella ennen tuotteiden markkinoille saattamista. Ehdotus ei sisällä merkittäviä muutoksia tuotteiden teknisiin ja turvallisuutta koskeviin vaatimuksiin.

HE 50/2018 vp

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan tasavallan presidentti, valtioneuvosto ja ministeriö voivat antaa asetuksia laissa säädetyn valtuuden nojalla. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Valtuuden tulee olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu. Lisäksi perustuslaista johtuu, että valtuuden kattamat asiat on määriteltävä tarkasti laissa. Myös perustuslakivaliokunnan käytännön mukaan asetuksen antamiseen ja lainsäädäntövallan delegoimiseen liittyvien valtuutusten tulee olla riittävän täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Esimerkiksi lausunnossa PeVL 10/2014 vp painotetaan tarkkarajaisuuden ja täsmällisyyden vaatimuksia. Samassa lausunnossa perustuslakivaliokunta toteaa ympäristölainsäädännön osalta tyypilliseksi sen, että huomattava osa yksityiskohtaisesta sääntelystä jää lakia alemmanasteisiin säädöksiin. Tämä johtuu valiokunnan mukaan pitkälti siitä, että sääntelyn on tarpeen olla varsin yksityiskohtaista ja teknisluonteista. Lisäksi perustuslakivaliokunta toteaa vielä, että valtuudet ovat usein tarpeellisia Euroopan unionin runsaan ja yksityiskohtaisen lainsäädännön täytäntöön panemiseksi. Kaikki samat argumentit soveltuvat myös ehdotettuun kaasulaitelakiin.

Ehdotettuun kaasulaitelakiin sisältyy valtuuksia antaa alemmanasteisia säännöksiä. Ehdotetussa laissa valtuutussäännökset on sijoitettu ja asiallisesti kytketty säänneltävää asiaa koskevaan pykälään (ehdotuksen 4 ja 13 §). Valtuutukset on laadittu tarkkarajaisiksi ja täsmällisiksi. Ehdotettuun lakiin sisältyy asetuksenantovaltuudet 4 §:ssä koskemaan kaasulaitteisiin liitettävien käyttötarvikkeiden vaatimuksia. Kaasulaitteiden käyttöpaineista ja niiden vaihteluväleistä ja kaasulaitteissa poltettavien kaasujen koostumuksesta valtuutettaisiin 13 §:ssä säätämään tarkemmin valtioneuvoston asetuksessa. Lakiehdotuksen ei voida katsoa puuttuvan perustuslailla suojattuihin seikkoihin. Hallituksen käsityksen mukaan esitykseen sisältyvä laki voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Kaasulaitelaki

Eduskunnan päätöksen mukaan säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan kaasumaisia polttoaineita polttavista laitteista ja direktiivin 2009/142/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/426 (*kaasulaitteasetus*) tarkoitettujen kaasulaitteiden ja niiden varusteiden vaatimustenmukaisuuteen ja valvontaan.

Tätä lakia sovelletaan myös kaasulaitteisiin liitettäviin käyttötarvikkeisiin.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *kaasulaitteella* kaasulaitteasetuksen mukaisia kaasumaisia polttoaineita polttavia laitteita, joita käytetään ruoanlaittoon, jäähdyttämiseen, ilmastointiin, tilojen lämmittämiseen, kuuman veden tuottamiseen, valaisemiseen tai pesemiseen, sekä puhallinpolttimia ja tällaisilla polttimilla varustettavia lämmityslaitteistoja ja niiden varusteita;

2) *varusteilla* turva-, säätö- tai ohjauslaitteita ja niistä koostuvia oheislaitteita, jotka on suunniteltu liitettäväksi osaksi laitetta tai jotka koottuina muodostavat laitteen;

3) *käyttötarvikkeella* tarvikkeita, jotka liitetään kaasulaitteeseen sen käyttöä varten ja joita voidaan luovuttaa erikseen;

4) *ilmoitetulla laitoksella* Suomen viranomaisen nimeämää ja Euroopan komissiolle ilmoitettua Suomeen sijoittautunutta laitosta, jonka tehtävänä on tarjota tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointipalveluja sovellettaessa Euroopan unionin yhdenmukaistamislainsäädäntöön perustuvaa kansallista lainsäädäntöä.

3 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten akkreditoinnille, markkinavalvonnalle ja kolmannesta maasta tuotavien tuotteiden ulkorajavalvonnalle sekä tuotteiden CE-merkinnälle asetettavista vähimmäisvaatimuksista säädetään tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o

339/93 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 765/2008, jäljempänä *NLF-asetus*.

Markkinavalvonnasta, NLF-asetuksen 27–29 artiklan mukaisesta ulkorajavalvonnasta, valvontaviranomaisista ja muutoksenhausta valvontaviranomaisten päätöksiin säädetään eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa (1137/2016).

Ilmoitetuille laitoksille asetetuista vaatimuksista, ilmoitettujen laitosten valvonnasta ja muutoksenhausta ilmoitettujen laitosten päätöksiin säädetään eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetussa laissa (278/2016).

Kaasulaitteiden käytöstä, asennuksesta, huollosta ja asennusliikkeiden hyväksymisestä säädetään vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa (390/2005) ja sen nojalla annetuissa säädöksissä. Kaasulaitteiden, jotka on erityisesti suunniteltu teollisiin prosesseihin teollisuuslaitoksissa käytettäväksi, vaatimuksista säädetään mainitussa laissa ja painelaitelaisissa (1144/2016) sekä niiden nojalla annetuissa säädöksissä.

2 luku

Kaasulaitteen vaatimustenmukaisuus

4 §

Kaasulaitteita koskevat vaatimukset

Kaasulaitteille ja niiden varusteille asetettaviin vaatimuksiin sovelletaan, mitä kaasulaiteasetuksen III luvussa säädetään.

Käyttötarvikkeiden tulee olla käytössä toiminnaltaan turvallisiksi todettuja ja Suomessa kylmissä olosuhteissa käytettäväksi soveltuvia, ja niiden materiaalien tulee kestää poltettavien kaasujen vaikutusta. Käyttötarvikkeiden vaatimuksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

5 §

Kaasulaitteen merkintöjä, ohjeita, turvallisuustietoja sekä asiakirjoja koskevat kielivaatimukset

Kaasulaiteasetuksen 7, 9, 10 ja 15 artiklassa sekä liitteissä I, III ja V säädettyjen kaasulaitteen merkintöjen, turvallisuustietojen ja ohjeiden sekä kaasulaitteen mukana toimitettavien asiakirjojen tulee olla suomen ja ruotsin kielellä.

3 luku

Ilmoitetut laitokset

6 §

Ilmoittaminen

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset, jotka hakevat lupaa suorittaa kolmantena osapuolena vaatimustenmukaisuuden arviointitehtäviä kaasulaiteasetuksen mukaisesti, arvioidaan kaasulaiteasetuksen 23 artiklan 2—11 kohdan mukaisesti. Vaatimukset täyttävä vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos hyväksytään ja ilmoitetaan Euroopan komissiolle sekä muille Eu-

HE 50/2018 vp

roopan unionin jäsenvaltioille eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetun lain mukaisesti.

7 §

Todistus vaatimustenmukaisuudesta

Ilmoitetun laitoksen on annettava valmistajalle EU-tyyppitarkastustodistus, jos kaasulaite täyttää tässä laissa säädetyt vaatimukset.

Ilmoitetun laitoksen on säilytettävä jäljennökset 1 momentissa tarkoitetuista todistuksista ja niiden lisäyksistä sekä niihin liittyvistä teknisistä asiakirjoista todistuksen voimassaolon päätymiseen saakka.

8 §

Todistuksen antamatta jättäminen ja peruuttaminen

Jos ilmoitettu laitos havaitsee, että kaasulaite ei täytä sitä koskevia olennaisia turvallisuusvaatimuksia, sen on vaadittava valmistajaa korjaamaan puute, eikä se saa antaa valmistajalle todistusta vaatimustenmukaisuudesta.

Jos ilmoitettu laitos katsoo todistuksen antamisen jälkeen, ettei kaasulaite enää ole vaatimusten mukainen, sen on vaadittava valmistajaa korjaamaan puute ja tarvittaessa peruutettava todistus väliaikaisesti tai pysyvästi.

Jos valmistaja ei korjaa puutetta, ilmoitetun laitoksen on peruutettava todistus väliaikaisesti tai pysyvästi tai myönnettävä se rajoitettuna.

9 §

Muutoksenhaku

Ilmoitetun laitoksen päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Ilmoitetun laitoksen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

4 luku

Erinäiset säännökset

10 §

Valvonta

Tämän lain noudattamisen valvonnasta ja valvonnan ohjauksesta säädetään kaasulaiteasetuksen V luvussa, NLF-asetuksessa ja eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa.

Kaasulaiteasetuksen V luvussa markkinavalvontaviranomaiselle ja Euroopan unionin jäsenvaltiolle säädetyistä tehtävistä vastaa Turvallisuus- ja kemikaalivirasto.

11 §

Tietojen luovuttaminen ja velvollisuus tehdä yhteistyötä

Valmistajan, maahantuojan ja jakelijan on pyynnöstä luovutettava markkinavalvontaviranomaiselle tämän lain noudattamisen valvontaa ja täytäntöönpanoa varten vaatimustenmukaisuuden osoittamisen kannalta tarpeelliset tiedot ja asiakirjat suomeksi tai ruotsiksi taikka muulla valvontaviranomaisen hyväksymällä kielellä sekä muutoinkin tehtävä valvontaviranomaisen kanssa yhteistyötä kaasulaitteiden vaatimustenmukaisuuden varmistamiseksi.

12 §

Rangaistussäännökset

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo

1) kaasulaiteasetuksen 7 artiklan 1 kohdassa säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa kaasulaitteen olennaisten turvallisuusvaatimusten mukaisuus,

2) kaasulaiteasetuksen 14 artiklassa säädettyä valmistajan velvollisuutta huolehtia kaasulaitteen vaatimustenmukaisuuden arvioinnista noudattaen soveltuvaa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyä ja käyttäen ilmoitettua laitosta,

3) kaasulaiteasetuksen 7 artiklan 2 kohdassa säädettyä valmistajan velvollisuutta laatia tekniset asiakirjat,

4) kaasulaiteasetuksen 7 artiklan 2 kohdassa säädettyä valmistajan velvollisuutta laatia EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja kiinnittää kaasulaitteeseen CE-merkintä,

5) kaasulaiteasetuksen 7 artiklan 4 kohdassa säädettyä valmistajan velvollisuutta huolehtia siitä, että sarjatuotannossa valmistettu kaasulaite on olennaisten turvallisuusvaatimusten mukainen,

6) kaasulaiteasetuksen 7 artiklan 5 kohdassa ja 18 artiklassa säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa, että markkinoille saatetussa kaasulaitteessa on vaaditut merkinnät ja kaasulaitteeseen liitetään 7 artiklan 6 kohdan mukaiset valmistajan tunnistetiedot sekä 7 artiklan 7 kohdan mukaiset ohjeet ja turvallisuustiedot,

7) kaasulaiteasetuksen 9 artiklan 1 kohdassa maahantuojalle säädettyä kieltoa saattaa markkinoille muita kuin olennaiset turvallisuusvaatimukset täyttäviä kaasulaitteita,

8) kaasulaiteasetuksen 9 artiklan 2 kohdassa säädettyä maahantuojan velvollisuutta varmistaa, että valmistaja on suorittanut vaatimustenmukaisuuden arvioinnin, valmistaja on laatinut tekniset asiakirjat, kaasulaitteeseen on kiinnitetty CE-merkintä, kaasulaitteen mukana on EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja kaasulaitteeseen liitetään ohjeet sekä turvallisuustiedot,

9) kaasulaiteasetuksen 9 artiklan 2 kohdassa säädettyä maahantuojan velvollisuutta ilmoittaa vaarasta valmistajalle ja Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle,

10) kaasulaiteasetuksen 9 artiklan 3 kohdassa säädettyä maahantuojan velvollisuutta ilmoittaa nimensä, rekisteröity toiminimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä,

11) kaasulaiteasetuksen 10 artiklan 2 kohdassa säädettyä jakelijan velvollisuutta tarkistaa, että kaasulaitteessa tai varusteessa on CE-merkintä, mukana on EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus, kaasulaitteessa on vaaditut merkinnät ja tiedot sekä kaasulaitteen mukana ovat ohjeet ja turvallisuustiedot,

12) kaasulaiteasetuksen 10 artiklan 2 kohdassa säädettyä jakelijan velvollisuutta ilmoittaa vaarasta valmistajalle tai maahantuojalle ja Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle,

13) kaasulaiteasetuksen 7 artiklan 8 kohdassa säädettyä valmistajan, 9 artiklan 7 kohdassa säädettyä maahantuojan ja 10 artiklan 4 kohdassa säädettyä jakelijan velvollisuutta ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin ja velvollisuutta ilmoittaa vaarasta Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle tai

14) 5 §:ssä säädettyä velvollisuutta toimittaa kaasulaitteeseen liittyvät asiakirjat, merkinnät, ohjeet ja turvallisuustiedot suomen ja ruotsin kielellä,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *kaasulaitteiden vaatimustenmukaisuutta koskevien säännösten rikkomisesta* sakkoon.

Se, joka rikkoo tämän lain tai eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain nojalla määrättyä, uhkasakolla tehostettua kieltoa tai määräystä, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta.

CE-merkintärikkomuksesta säädetään CE-merkintärikkomuksesta annetussa laissa (187/2010).

13 §

Kaasun toimitusolosuhteiden ilmoittaminen komissiolle

Työ- ja elinkeinoministeriö ilmoittaa Euroopan komissiolle ja muille Euroopan unionin jäsenvaltioille kaasulaiteasetuksen 4 artiklan ja liitteen II mukaisesti Suomessa käytettävien kaasumaisten polttoaineiden kaasulajit ja vastaavat käyttöpaineet.

Kaasulaitteiden käyttöpaineista ja niiden vaihteluväleistä ja kaasulaitteissa poltettavien kaasujen koostumuksesta ja muista palamisen ja kaasulaitteen toiminnan kannalta olennaisista ominaisuuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

14 §

Turvallisuustekniikan neuvottelukunta

Työ- ja elinkeinoministeriön ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston apuna tämän lain säännösten kehittämistä ja seurantaa varten on valtioneuvoston kolmeksi vuodeksi kerrallaan asettama turvallisuustekniikan neuvottelukunta.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin neuvottelukunnan kokoonpanosta ja tehtävistä.

15 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa markkinoille saatetut kaasulaitteet, varusteet ja käyttötarvikkeet, joiden vaatimustenmukaisuus on varmistettu tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti, saadaan asettaa saataville markkinoille ja ottaa käyttöön tämän lain voimaan tulon jälkeen.

Ennen tämän lain voimaantuloa asetettu turvallisuustekniikan neuvottelukunta jatkaa toimikautensa loppuun.

2.

Laki

eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain (1137/2016) 1 § seuraavas-
ti:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan hissiturvallisuuslain (1134/2016), mittauslaitelain (707/2011), pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015), räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1139/2016), painelaitelain (1144/2016), sähköturvallisuuslain (1135/2016), räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1140/2016) ja kaasulaitelain (/) soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinavalvontaan, jollei mainituissa laeissa toisin säädetä.

Lakia sovelletaan lisäksi tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008, jäljempänä *NLF-asetus*, 27–29 artiklassa tarkoitettuihin 1 momentissa mainittujen lakien soveltamisalaan kuuluvia tuotteita koskeviin valvontaviranomaisten toimenpiteisiin, jollei mainituissa laeissa toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

3.

Laki

eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetun lain 1 ja 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetun lain (278/2016) 1 ja 5 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1136/2016, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään hissiturvallisuuslain (1134/2016), mittauslaitelain (707/2011), painelaitelain (1144/2016), pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015), räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1139/2016), räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1140/2016), sähköturvallisuuslain (1135/2016), sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 30 luvun ja kaasulaitelain (/) soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksymisestä ilmoitetuiksi laitoksiksi ja näiden laitosten toimintaa koskevista velvollisuuksista.

5 §

Toimivaltainen viranomainen

Työ- ja elinkeinoministeriö on toimivaltainen viranomainen, kun hakemus koskee hissiturvallisuuslain, mittauslaitelain, painelaitelain, pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain, räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetun lain, räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain, sähköturvallisuuslain ja kaasulaitelain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten nimeämistä ilmoitetuksi laitokseksi.

Viestintävirasto on toimivaltainen viranomainen, kun hakemus koskee sähköisen viestinnän palveluista annetun lain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten nimeämistä ilmoitetuksi laitokseksi.

Toimivaltaiset viranomaiset valvovat hyväksymiään ilmoitettuja laitoksia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 47 § ja
muutetaan 50 §:n 1 momentti, 51 ja 52 § ja 125 §:n 5 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 50 §:n 1 momentti ja 52 § laissa 1142/2016 sekä 125 §:n 5 kohta laissa 358/2015, seuraavasti:

50 §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen

Sen, joka saattaa 48 ja 49 §:ssä tarkoitetun tuotteen markkinoille, on varmistettava ja osoitettava, että tuote täyttää sitä koskevat vaatimukset. Vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa on käytettävä 100 §:ssä tarkoitettua tarkastuslaitosta, kun tuotteen ominaisuudet ja käyttötarkoitus sitä edellyttävät.

51 §

Ohjeet ja merkinnät

Sen, joka saattaa 48 ja 49 §:ssä tarkoitetun tuotteen markkinoille, on huolehdittava, että tuotteen mukana seuraa tuotteen turvallisen asennuksen, käyttöönoton, käytön ja kunnossapidon edellyttämät tiedot ja ohjeet.

Sen, joka saattaa 48 ja 49 §:ssä tarkoitetun tuotteen markkinoille, on huolehdittava, että tuote on varustettu tuotteen käyttöturvallisuuden ja tunnistamisen sekä valmistajan ja markkinoille saattajan selvittämisen edellyttämällä merkinnöillä sekä tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittavilla merkinnöillä.

52 §

Vaarallisiin kemikaaleihin liittyviä tuotteita koskeva asetuksenantovaltuus

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 48 ja 49 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden yksityiskohtaisista turvallisuusvaatimuksista, vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta ja tarkastuslaitosten käyttämisestä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa, tuotteiden merkinnöistä sekä tuotteiden mukana toimitettavista ohjeista ja tiedoista.

125 §

Räjähdesäännösten rikkominen

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta tämän lain tai sen nojalla annetun säännöksen vastaisesti rikkoo

5) 48 ja 49 §:ssä tarkoitetun tuotteen valmistusta, maahantuontia tai markkinoille saattamista koskevaa 5 luvussa säädettyä velvollisuutta taikka vastaavaa räjähteitä koskevaa 67–69 tai 69 a §:ssä säädettyä velvollisuutta,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *räjähdesäännösten rikkomisesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 12 päivänä huhtikuuta 2018

Pääministeri

Juha Sipilä

Työministeri Jari Lindström

2.

Laki

eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain (1137/2016) 1 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan hissiturvallisuuslain (1134/2016), mittauslaitelain (707/2011), pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015), räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1139/2016), painelaitelain (1144/2016), sähköturvallisuuslain (1135/2016) ja räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1140/2016) soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinavalvontaan, jollei mainituissa laeissa toisin säädetä.

Lakia sovelletaan lisäksi tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008, jäljempänä *NLF-asetus*, 27–29 artiklassa tarkoitettuihin 1 momentissa mainittujen lakien soveltamisalaan kuuluvia tuotteita koskeviin valvontaviranomaisten toimenpiteisiin, jollei mainituissa laeissa toisin säädetä.

Ehdotus

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan hissiturvallisuuslain (1134/2016), mittauslaitelain (707/2011), pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015), räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1139/2016), painelaitelain (1144/2016), sähköturvallisuuslain (1135/2016), räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1140/2016) ja kaasulaitelain (/) soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinavalvontaan, jollei mainituissa laeissa toisin säädetä.

Lakia sovelletaan lisäksi tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008, jäljempänä *NLF-asetus*, 27–29 artiklassa tarkoitettuihin 1 momentissa mainittujen lakien soveltamisalaan kuuluvia tuotteita koskeviin valvontaviranomaisten toimenpiteisiin, jollei mainituissa laeissa toisin säädetä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*

3.

Laki

eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetun lain 1 ja 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:
muutetaan eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetun lain (278/2016) 1 ja 5 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1136/2016 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään hissiturvallisuuslain (1134/2016), mittauslaitelain (707/2011), painelaitelain (1144/2016), pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015), räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1139/2016), räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1140/2016), sähköturvallisuuslain (1135/2016) ja tietoyhteiskunta- ja viestintäviranomaislain (917/2014) 30 luvun soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksymisestä ilmoitetuiksi laitoksiksi ja näiden laitosten toimintaa koskevista velvollisuuksista.

Tässä laissa säädetään hissiturvallisuuslain (1134/2016), mittauslaitelain (707/2011), painelaitelain (1144/2016), pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015), räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1139/2016), räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1140/2016), sähköturvallisuuslain (1135/2016), sähköisen viestinnän palvelusta annetun lain (917/2014) 30 luvun ja kaasulaitelain (/2018) soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksymisestä ilmoitetuiksi laitoksiksi ja näiden laitosten toimintaa koskevista velvollisuuksista.

5 §

5 §

Toimivaltainen viranomainen

Toimivaltainen viranomainen

Työ- ja elinkeinoministeriö on toimivaltainen viranomainen, kun hakemus koskee

Työ- ja elinkeinoministeriö on toimivaltainen viranomainen, kun hakemus koskee

Voimassa oleva laki

hissiturvallisuuslain, mittauslaitelain, painelaitelain, pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain, räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetun lain, räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain ja sähköturvallisuuslain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten nimeämistä ilmoitetuksi laitokseksi.

Viestintävirasto on toimivaltainen viranomaisen, kun hakemus koskee tietoyhteiskuntakaaren soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten nimeämistä ilmoitetuksi laitokseksi.

Toimivaltaiset viranomaiset valvovat hyväksymiään ilmoitettuja laitoksia.

Ehdotus

hissiturvallisuuslain, mittauslaitelain, painelaitelain, pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain, räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetun lain, räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain sähköturvallisuuslain ja kaasulaitelain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten nimeämistä ilmoitetuksi laitokseksi.

Viestintävirasto on toimivaltainen viranomaisen, kun hakemus koskee *sähköisen viestinnän palveluista annetun lain* soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten nimeämistä ilmoitetuksi laitokseksi.

Toimivaltaiset viranomaiset valvovat hyväksymiään ilmoitettuja laitoksia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

4.

Laki

vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

kumotaan vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 47 § ja

muutetaan 50 §:n 1 momentti, 51 ja 52 § ja 125 §:n 5 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 50 §:n 1 momentti ja 52 § laissa 1142/2016 sekä 125 §:n 5 kohta laissa 358/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

47 §

Ehdotus

47 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Kaasulaitteiden vaatimukset

Kaasulaitteiden vaatimukset

Kaasumaisia polttoaineita käyttävät laitteet ja niiden varusteet (kaasulaitteet) tulee suunnitella ja valmistaa niin, että ne toimivat turvallisesti käyttötarkoituksen mukaisessa käytössä. Erityisesti tulee huolehtia siitä, että:

(kumotaan)

1) kaasulaitteen rakenneaineet kestävät ennakoitavissa olevat mekaaniset, kemialliset ja lämmön vaikutukset;

2) kaasulaitteen rakenne sekä säätö- ja varolaitteet varmistavat, että laite toimii vaakaasti ja turvallisesti siten, ettei kaasuvuotoja esiinny eikä palamistuotteista tai lämpötilan noususta aiheudu vaaraa.

50 §

50 §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen

Sen, joka saattaa 47—49 §:ssä tarkoitetun tuotteen markkinoille, on varmistettava ja osoitettava, että tuote täyttää sitä koskevat vaatimukset. Vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa on käytettävä 100 §:ssä tarkoitettua tarkastuslaitosta, kun tuotteen ominaisuudet ja käyttötarkoitus sitä edellyttävät.

Sen, joka saattaa 48 ja 49 §:ssä tarkoitetun tuotteen markkinoille, on varmistettava ja osoitettava, että tuote täyttää sitä koskevat vaatimukset. Vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa on käytettävä 100 §:ssä tarkoitettua tarkastuslaitosta, kun tuotteen ominaisuudet ja käyttötarkoitus sitä edellyttävät.

51 §

51 §

Ohjeet ja merkinnät

Ohjeet ja merkinnät

Sen, joka saattaa 46—49 §:ssä tarkoitetun tuotteen markkinoille, on huolehdittava, että tuotteen mukana seuraa tuotteen turvallisen asennuksen, käyttöönoton, käytön ja kunnossapidon edellyttämät tiedot ja ohjeet.

Sen, joka saattaa 48 ja 49 §:ssä tarkoitetun tuotteen markkinoille, on huolehdittava, että tuotteen mukana seuraa tuotteen turvallisen asennuksen, käyttöönoton, käytön ja kunnossapidon edellyttämät tiedot ja ohjeet.

Sen, joka saattaa 46—49 §:ssä tarkoitetun tuotteen markkinoille, on huolehdittava, että tuote on varustettu tuotteen käyttöturvallisuuden ja tunnistamisen sekä valmistajan ja markkinoille saattajan selvittämisen edellyttämällä merkinnöillä sekä tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittavilla merkinnöillä.

Sen, joka saattaa 48 ja 49 §:ssä tarkoitetun tuotteen markkinoille, on huolehdittava, että tuote on varustettu tuotteen käyttöturvallisuuden ja tunnistamisen sekä valmistajan ja markkinoille saattajan selvittämisen edellyttämällä merkinnöillä sekä tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittavilla merkinnöillä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

52 §

52 §

Vaarallisiin kemikaaleihin liittyviä tuotteita koskeva asetuksenantovaltuus

Vaarallisiin kemikaaleihin liittyviä tuotteita koskeva asetuksenantovaltuus

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 47—49 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden yksityiskohtaisista turvallisuusvaatimuksista, vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta ja tarkastuslaitosten käyttämisestä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa, tuotteiden merkinnöistä sekä tuotteiden mukana toimitettavista ohjeista ja tiedoista.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 48 ja 49 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden yksityiskohtaisista turvallisuusvaatimuksista, vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta ja tarkastuslaitosten käyttämisestä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa, tuotteiden merkinnöistä sekä tuotteiden mukana toimitettavista ohjeista ja tiedoista.

125 §

125 §

Räjähdesäännösten rikkominen

Räjähdesäännösten rikkominen

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta tämän lain tai sen nojalla annetun säännöksen vastaisesti rikkoo

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta tämän lain tai sen nojalla annetun säännöksen vastaisesti rikkoo

5) 46—49 §:ssä tarkoitetun tuotteen valmistusta, maahantuontia tai markkinoille saattamista koskevaa 5 luvussa säädettyä velvollisuutta taikka vastaavaa räjähteitä koskevaa 67—69 tai 69 a §:ssä säädettyä velvollisuutta,

5) 48 ja 49 §:ssä tarkoitetun tuotteen valmistusta, maahantuontia tai markkinoille saattamista koskevaa 5 luvussa säädettyä velvollisuutta taikka vastaavaa räjähteitä koskevaa 67—69 tai 69 a §:ssä säädettyä velvollisuutta,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, räjähdessäännösten rikkomisesta sakkoon.

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, räjähdessäännösten rikkomisesta sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valtioneuvoston asetus

kaasulaitteista

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään kaasulaitelain (/) 4 ja 12 §:n nojalla

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään kaasulaitelain (/) mukaisista nestekaasua tai maakaasua polttavien kaasulaitteiden käyttötarvikkeiden turvallisuusvaatimuksista sekä kaasulaitteiden käyttöpaineista ja kaasujen ominaisuuksista.

2 §

Letkut

Jos kaasulaitteen liittämiseen käytetään kaasuletkua, on letkun oltava poltettavalle kaasulle tarkoitettu ja sen tulee kestää kyseisen kaasun jatkuvaa vaikutusta.

Kaasuletkun tulee olla kohteen suurimmalle sallitulle käyttöpaineelle tarkoitettu. Kotitaloudessa käytettävän kaasuletkun paineenkestävyyden tulee olla vähintään 15 baaria ja letkun sisähalkaisijan tulee olla 10 millimetriä.

Kotitaloudessa käytettävien keskipaineletkujen tulee soveltua käytettäväksi -30 celsiusasteen lämpötilaan asti.

Letkun merkinnöistä tulee selvitä letkun soveltuvuus poltettavalle kaasulle, suurin sallittu käyttöpaine ja käyttölämpötila-alue sekä letkun valmistusvuosi.

3 §

Nestekaasulaitteen paineensäätimet

Kotitaloudessa käytettävän kaasulaitteen kaasupulloon liitettävän paineensäätimen nimellispaineen tulee olla 30 millibaaria eikä säätimen paine saa olla säädettävissä. Paineensäätimien tulee toimia turvallisesti -30 celsiusasteen lämpötilassa ja soveltua käytettäväksi niissä lämpötiloissa, joihin ne käyttöolosuhteissa joutuvat.

Paineensäätimessä tulee olla pysyvästi merkittynä:

- 1) valmistajan tai maahantuojan nimi tai tavaramerkki;
- 2) nimellisantokilogrammaa tunnissa propaania;
- 3) nimellispaine 30 millibaaria;
- 4) säätimen valmistusvuosi.

Paineensäädintä tulee seurata käyttöohje.

HE 50/2018 vp

4 §

Kaasulaitteiden käyttöpainet

Sisäkäyttöön tarkoitettujen, kotitaloudessa käytettävien nestekaasutoimisten kaasulaitteiden nimellispaineen tulee olla 30 millibaaria. Laitteiden tulee toimia moitteettomasti, kun niiden kaasun tuloyhteessä vallitsee 28–35 millibaarin paine.

Kotitaloudessa käytettävien maakaasutoimisten kaasulaitteiden nimellispaineen tulee olla 20 millibaaria. Laitteen tulee toimia moitteettomasti, kun maakaasun tulopaine on 17—25 millibaaria.

5 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä päivänä kuuta 20

Työministeri